

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECC

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Suvichev obisk

Nube, svatuj, tako je nekdanji politična Evropa svetovala in obenem tudi čestitala Avstriji: raduj se in bodi vesela, z vojnami in aličnimi stvarmi se bodo pečali že drugi! Če je vse zavito v nejasnost, kar bo državni podtajnik italijanskega zunanjega ministrstva signor Fulvio Suvich, ta bister diplomat s čisto-krvnim italijanskim imenom, počel na Dunaju, toliko lahko rečemo brez strahu, da danes zjutraj, ko je izstopil na južnem kolodvoru, ni prinesel Avstriji kakšnih bodril za brezbržno svatovsko razpoloženje. V Avstrijo je prišel v trenutku, ko baje plat zvona, ko stojijo ljudje v gruclah pred proglasi na narod, ki jih nabijajo po vsej državi različne nasprotujoče si politične frakcije, ko grmi iz političnih globin votel odmev notranjih borb, ko se križajo po cestah in ulicah četveroredi različnih nacionalnih organizacij, ko s podvojeno silo sili na dan, na brzotjavne drogeve in na obželezniške bregove kljukasti križi, ki ga ravno tako s podvojeno silo trgajo nasprotne rodoljubne kolone. Kot da bi slišal v temni noči srepo kresanje orožja v boju, ki ga ne vidiš in samo slutiš, da je odločen in da se bo končal samo s smrtno enega izmed nasprotnikov.

V to Avstrijo je prišel Suvich po enem mesecu, kar se je ves vesel, na svojem povratku iz Berlina, kjer se je mukoma sestavljal načrt za sprehod ob držav, za sprehod dveh nacionalnih in kulturnih ideologij, ustavitelji v avstrijski prestolici. Takrat je izgledalo, da se mu bo posrečilo spraviti s sveta ta spor med dvema državama, ki jih Italija enako ceni in ki sta ji enako potrebni za izpolnitev političnega omrežja, ki ga je zasajala v osrčju Evrope. Takrat se mu je zdelo, da bo kompromis, ki ga je nosil s seboj: fašistična, a neodvisna Avstrija, postal dejstvo in da bo njegov drugi obisk posvečen svatovski zabavi, ko se bosta z blagoslovom Italije bratila dva skregana brata: Avstrijec in Nemec. Zabave sedaj ne bo, mesto tega ga čaka delo. Saj je zaradi tega svoj obisk na Dunaju podaljšal na tri dni, saj je zaradi tega povabljen na Dunaj tudi madžarski poljedelski minister Kallay, ki se mudi v poljskih državnih loviščih, saj je zaradi tega poklican na Dunaj tudi avstrijski poslanik v Berlinu inž. Tauschnitz, saj je spremljal Suvicha tudi avstrijski poslanik v Rimu dr. Rintelen, saj se nahaja na Dunaju v polnem številu ves diplomatski zbor. Na Dunaju bodo torej delali.

Kakšno opravilo jih čaka? Ako pustimo na stran razna uradna zatrevanja, da je italijanski obisk uradnega značaja in da je samo stvar uljudnosti in odgovor na tri obiske avstrijskega zveznega kanclerja dr. Dollfusa v Italijo, zadnememo takoj na več zelo trdih vprašanj: sprava z Nemčijo na osnovi priznanja avstrijske neodvisnosti, organizacija gospodarskega četverokota Italija—Avstrija—Madžarska—Nemčija, avstrijska svobodna luka v Trstu in kot obesek še stereotipna vprašanja o stališču, ki ga naj zavzamejo vse te države glede razorožitve in glede obnove podonavske revščine.

Sprava z Nemčijo. To je slejkoprej najvažnejši cilj italijanskega posredovanja. Vsa ostala vprašanja visijo na njem. Dusestvenni ovir za ta sporazum ni, kajti pri slehernem Avstrijcu, ako izvzamemo prepričane avstromarksiste, homo našli v ozadju nakopičenih ovir, ki so se dvignile med Nemčijo in nemško Avstrijo, neko melanholično priznanje, da je ta prepričanje med enakimi govorečimi brati prav za prav velika neumnost. Z Nemčijo želi vsak sporazuma in sodelovanja, o tem ni dvoma. Toda z Nemčijo Hitlerja ne vsi. Proti Hitlerju so nagromadila načela svetovnoizolacijskega značaja, ki so tako močna, da odbijajo tudi klic krvi in jezika. Predstavniki teh načel so krščanski socialci in seveda tudi socialdemokrati, ki jih pa k Suvichevi mizi ne bodo menda vabili. Ostale avstrijske »režimske« politične stranke, kot Landbund ali Heimwehr v vseh svojih oddelkih in pododdelkih, pa načela ne bodo nikdar ovirala — zadnje dni smo dobili sijajne dokaze za to — da ob prvi priliki potisnejo nož v grlo krščanskim socialcem in prišljejo na svoje fašistične in nacionalistične prapore lepe kljukaste križce. O tem si danes menda v Avstriji nikdo ne dela nobenih iluzij. Italijanski posredovalec bo torej imel predvsem nalogo, da najde jamstva za »načelne nasprotnike hitlerjevske Nemčije«, to je, da ponudi, ali če tega še nima, da poskrbi za mednarodno jamstvo avstrijske države neodvisnosti, kar bi zadovalo, da se »načelni protivniki hitlerjevskega svetovnega nazora«, to so avstrijski kristjani v pravem pomenu besede, z režimom močne roke otepaajo narodno socialističnega poganstva, pri tem pa lahko mirno ostanejo del velikega nemškega naroda. Suvich bo brez dvoma delal v tej smeri naprej, pri tem pa se ne bo mogel ubraniti, da ne bi pomelikal Heimwehra, ki ga je kritični že oče Mussolini na svoja prsa, češ, da bi ta pri preveliki trdovratnosti krščanskih socialcev in proti garanciji avstrijske neodvisnosti sam izpeljal spravo z drugobarnim fašizmom v Nemčiji.

Organizacija gospodarske enote, ki bi obsegala Italijo, Madžarsko, Nemčijo ter Avstrijo kot osrednji člen, ki veže skupaj vse tri prve države, je druga točka dunajskega dnevnega reda. Nekatere stvari so že sikhle v javnost: povečana trgovinska aktivnost med Italijo na eni ter Madžarsko in Avstrijo na drugi strani, zelo intenzivni gospodarski stiki med Avstrijo in Madžarsko, polnjenje trgovinskih odnosov med Italijo, Avstrijo in Madžarsko na eni ter med sosednimi državami Male zveze na drugi strani. Vse to daje misliti in sicer, da obstaja neki večji načrt obširnejše gospodarske enote, ki se udeležuje polagoma in v stopnjah. Zagotovilo francoskega zunanjega ministra Paul-Boncourja, da imata Francija in Italija »skupne dogovorjene načrte v Podonavju«, nadalje izjava dr. Beneša, da »je francosko-italijanski skupni načrt sprejemljiv tudi za

Titulescovi cilji

Romunija hoče red

Temeljite reforme za ozdravljenje državnih financ

Pariz, 18. januarja. Razume se, da tukajšnji politični faktorji kljub vsem aferam, ki zadnje čase obračajo vsjo pozornost nase, pazljivo zasledujejo politični razvoj zlasti v srednji Evropi in na Balkanu. Poseben interes vzbujajo med drugim dogodki, ki so se odigrali nedavno v Romuniji, kjer je po umoru Duce prišel na vlado zvest prijatelj Francije, mladi in odločni Tatarescu. To dejstvo je za Francijo pa za vse njene zaveznike tem bolj razveseljivo, ker je glavna opora tega kabineta Titulescu, o katerem tu pravijo, da je »duša Male zveze«. Geslo novega kabineta je

brezobziren boj proti desničarstvu

točneje rečeno, proti romunskemu fašizmu. Ta borba ni toliko potrebna iz notranjepolitičnih razlogov, ampak predvsem iz razlogov zunanje politike. Nezadovoljnost, ki vlada v Romuniji v najširših slojih naroda z notranjimi razmerami, so izrabile neke tuje sile, da poskusijo ribariti v kalnem in da pospešujejo nacionalistični pokret, ki naj bi strmoglavil sedanji režim zato, ker je zaradi zavestnosti s Francijo na poti politiki neprijatelj Francije. Tako je fašistični pokret v Romuniji postal vsaj indirektno orodje v rokah tuje politike in je zato neobhodna potreba, da se fašizem izkorenini. To je tem bolj potrebno, ker

Fašizem uživa močno protekcijo gotovih krogov, ki stremijo za tem, da nacional-

isti pokret, naperjen proti velekapitalistični kamarii in židom ter korupciji v upravi, spravijo pod svoj vpliv, da bi na ta način pokret postal njim nevaren in da bi ne ta način ostali na oblasti za kulisami. Tatarescu in Titulescu sta trdno odločena, da to klike spravita ob njen škodljivi vpliv. V Parizu jima želijo iz vsega srca uspeha, se pa zavedajo, da ta borba ne bo lahka. Energične odredbe proti fašizmu, kolikor gre za voditelje in pristaje, ki stojijo na javni pozornici, imajo upanje na uspeh, ker država razpolaga z vsemi sredstvi moči, težja je pa seveda uspešna borba proti silam, ki delujejo skrite za pozornico. Kar se tiče fašistov kot takih, je

aretiranih nad 10.000

članov železne garde po vsej državi in samo v Bukarešti je v prosluli vojaški trdnjavi Ilava zaprtih 4900 ljudi. Med njimi se nahajajo generali, vseučiliški profesorji, advokati, učitelji in popi z dežele ter veliko število dijakov; govori se, da 1500. Med njimi se nahajajo trije atentatorji, ki so ubili Duce: Constantinescu, Belli Mace in Caranica. Med zaprtimi so tudi trije zelo znani intelektualci Romunije: pesnik Nikiore Crainis, pisatelj Dragoș Protopopescu in filozof Nae Ionescu, ravnatelj monarhističnega glasila »Cuventul«. Aretirancem se seveda ne godi dobro, ker je starodavna ilavska trdnjava skrajno nezdružna in so ječe 12 metrov pod zemljo. Pravica je seveda pravica in aretiranci se

Brezobziren boj proti fašizmu in proti vsaki politični korupciji

10.000 fašistov zaprtih

pač ne smejo pritoževati, če židjo zdaj v ječah, ki so jih sami namenili onim, kateri so jih zdaj vtaknili vanje.

Kar se pa tiče onih globljih notranjepolitičnih vzrokov, zaradi katerih so se razpasli razni ekstremistični in radikalni, zdaj boljševiski, zdaj fašistični pokreti v Romuniji, se v krogih merodajne francoske politike želi, da bi se

začele temeljite reforme

Gospodarska kriza tare zlasti romunsko kmečko ljudstvo, uradniki in častniki dobivajo slabe plače in še te z velikimi zakasnitvami, dijaštvo živi v veliki bedi, tako da nezadovoljstvo ne vlada samo med preprostim narodom, ampak še veliko bolj med intelektualnimi krogi. Državna blagajna je v dveh letih od 66 milijonov inkasa na dan padla na 8 do 9 milijonov lejev. Sprito tega se zelo pozdravlja dejstvo, da je kabinet Tatarescu-Titulescu sklenil radikalno izvesti finančno in upravno reformo ter tako vzeti raznim rovarjem možnost, da nezadovoljnost skušajo napeljati na svoj mlin v obliki nacionalno našeljenih pokretov, ki bi v resnici bili samo nezavestno orodje v rokah onih, ki bi radi Romunijo zunanjepolitično zasujili sebi in jo iz njenega sedanjega stališča, ki edino jamči njeno ne-dvisnost in veliko bodočnost, zapeljali v vode politike, ki vodi iz Rima čez Budimpešto v Berlin.

F. Ch.

Za usodo Avstrije

Suvich na Dunaju

Sprejele so ga hitlerjevske bombe in zastave s kljukastimi križi

Dunaj, 18. jan. b. Točno ob 8.16 je prispel z rednim tržaškim vlakom na dunajski južni kolodvor italijanski državni podtajnik v zunanjem ministstvu Suvich v spremstvu avstrijskega legacijskega tajnika Seilethna, italijanskega legacijskega tajnika Cosanellija in svojega privatnega tajnika dona Marcela della Draga. Njegov salonski vagon so odklopili še zunaj kolodvora in ga je posebna lokomotiva zapeljala na postajo, kjer so pričakovali g. Suvicha avstrijski zvezni kancler dr. Dollfuss, podkancler major Fey in finančni minister dr. Buresch. — V imenu predsednika republike je pozdravil g. Suvicha kabinetni ravnatelj Plasterki, nato pa sta gosta pozdravila s kratkim nagovorom dr. Dollfuss in dr. Buresch. Z italijanske strani so bili navzoči italijanski poslanik na Dunaju Preziosi, voja-

Suvich

ški ataše polkovnik de Fabri in tiskovni ataše dr. Moreale ter domači in inozemski častniki. K sprejemu pa je prišlo tudi precejšnje število članov italijanske kolonije. Nadalje so bili prisotni razni častni gostje, med njimi generalni tajnik zunanjega ministristva Peter, predsednik policije Seidl, šef tiska kanclerstva Ludwik in druge ugledne osebnosti. Pred postajo je bila častna četa tretjega polka, ki je Suvichu izkazala čast. Nato so vsi odšli v dvorno čakalnico, kjer so bile gostu predstavljene

vse osebnosti, ki so se udeležile sprejema. Množica občinstva je klicala na postaji kanclerju Dollfusu in šefu italijanske vlade Mussoliniju. Suvich se je potem s spremstvom odpeljal v hotel Metropol. Po vsej poti do hotela je bila razmeščena varnostna straža. Ob 10 so bile zaprte v notranjosti mesta vse ulice in dohodni na Ballhausplatz, kjer je poslopje kanclerstva. Pred prihodom vlaka so skušale manjše skupine narodnih socialistov, ki so se zbrale na trgu, demonstrirati. Na deskah po dreverodu so narodni socialisti razobesili zastave s kljukastim križem, ki pa jih je policija takoj odstranila. V bližini postaje je eksplodiralo nekaj večjih papirnatih bomb. Bombe so imele močno detonacijo. Drugače mir ni bil nikjer skaljen, ker je policija že ob 4 zjutraj ukrenila vse potrebne varnostne mere, zlasti v bližini kolodvora.

Hitlerjevci, vsi po hronci

Zaradi Suvichevega prihoda na Dunaj so narodni socialisti razvili veliko aktivnost. Zaradi tega je policija že navsezgodaj storila potrebne protukrepe in je, kakor se poroča iz zanesljivega vira, aretirala tisoč ljudi. Pri prihodu Suvicha so zbrani nacionalisti klicali Mussoliniju, slišali pa so se močni klici: »Dol z židovskim Suvichem!« Tako klicanje je trajalo vso pot od postaje do hotela

Dunaj trdi:

O spravi z Nemci ne bo govora

Dunaj, 18. jan. b. V tukajšnjih diplomatskih krogih se splošno opazata dve značilni okoliščini o priliki Suvichevega obiska na Dunaju. Prva je ta, da avstrijski poslanik v Rimu dr. Rintelen ni spremljal Suvicha na Dunaj (ker se nahaja že tam — op. ur.), a druga, da na Dunaj še ni prispel avstrijski poslanik v Berlinu Tauschnitz, čeprav je njegov prihod napovedala uradna »Wiener Zeitung«. Iz teh okoliščin se zaključuje, da avstrijsko-nemški odnos ne bodo glavni predmet razgovorov na sestanku med Suvichem in Dollfussom, čeprav se je to v prvi vrsti predvidevalo. Naglašajo, da ta problem danes ni toliko pomena, kakor pred nekaj dnevi, ker je glede problema absolutne avstrijske neodvisnosti in samostojnosti dosežen popoln sporazum med Parizom, Londonom in Rimom, kar dokazuje tudi izjava francoskega zunanjega ministra Boncourja v senatu in sira Johna Simona pred njego-

vim odhodom iz Londona. Nadalje se še opozarja, da je Suvich pred svojim odhodom iz Rima sprejel večer francoskega in britanskega poslanika in se je pri tej priliki ugotovilo glede avstrijske samostojnosti popolnoma enotno stališče med italijansko vlado in vladami zapadnih držav. Iz tega je sklepali, da se med Suvichem in Dollfussom ne bo preveč razpravljalo o avstrijsko-nemških odnosih.

Dollfuss in krščanski socialci

Dunaj, 18. jan. tg. Predsedstvo krščanskosocialnega kluba je imelo zadnji čas stalne seje. Zdjaj so se iz predsedstva začele širiti izjave, v katerih se jasno opazja, da je vsa krščanska socialna stranka neomajno za kanclerjem Dollfussom in ga ne priznava samo za predsednika vlade, ampak da ga smatra tudi za pravega vodjo domovinske fronte in ga na teh mestih hoče z vsemi svojimi močmi podpirati. Prav tako pa izvira čisto jasno iz vseh izjav prepričanje, da še ni prišel čas, da bi se krščanska socialna stranka razpustila. S temi sklepi klubovega predsedstva se bo danes počelo tudi vodstvo stranke.

Čerajšnji »Bauernbündler«, glasilo nižjeavstrijskega Bauernbunda, piše: Politični in gospodarski položaj zahteva jasnosti. Zadnji dogodki pa še prav posebej. Zato se bo ta teden sestalo tudi naše vodstvo Bauernbunda. Reither in Dollfuss bosta ta teden ugotovila skupne linije naše in vladne politike. Kmečki stan je že zmirlal nosilec politične stabilnosti v naši državi. Kmeti bodo Avstrijo tudi še drugič rešili. Zeleti moramo, da kmetje svoje naloge izvedejo danes prav tako kakor so jo razumeli 29. junija 1919.

Dunaj, 18. jan. V Wellsu je bilo aretiranih danes okoli 30 ljudi, ki bodo večinoma prepeljani v koncentracijska taborišča. Ker pa obstoječi dve koncentracijski taborišči ne zadoščata, se bo poleg Steyra ocnovale novo koncentracijsko taborišče.

Popolna diktatura v Nemčiji

Nov delovni red - na podlagi vodstva Ne sindikatov, ne korporacij, ne podob

Berlin, 18. januarja.

Hitler je izdal napovedani zakon o ureditvi narodnega dela, o katerem je Goebbels pred par dnevi dejal, da bo Mussolinijev zakon o korporacijah še daleč prekosil! In zares: nemški zakon o ureditvi dela je posebnost, kakršne dozdaj svet ni ne videl ne slutil.

Zakon odpravlja tako delodajalske kakor delavske sindikate, namesto katerih pa ne uvaja korporacij kot skupnih zastopstev delodajalcev in delavcev, ampak skupnost vsakega posameznega podjetja, ki ga s polno odgovornostjo vodi podjetnik, ki stoji s svojim delavstvom (Gefolgschaft) v odnosu zvestobe in socialne časti. Ne bo nobenih kolektivnih pogodb več kot pravno obveznih norm v sedanjem smislu, ampak le sodelovanje treh faktorjev: 1. podjetnika ali vodje obrata, 2. sveta delavskih zaupnikov in tako zvanega 3. zastopnika dela (Treuhand der Arbeit), ki je državni organ z diktatoričnimi pravicami. Nad vsem stoji še četrti faktor: častno sodišče, ki bo razsojalo o nesocialnih činih tako delavca kakor podjetnika. Kakor pravi vodni komunist, se bo torej v bodoče »socialni red v Nemčiji gradil na sodelovanju podjetnikov in v svetu zaupnikov zastopane delavstva (Belegschaft ali Gefolgschaft) ter državnega zastopnika dela, kojega vrhovna nadzorstvo. oblast bo sankcionirana po častnih sodiščih.

Podjetnik in svet delavskih zaupnikov

Podjetnik ali pa zastopnik podjetja, ako je podjetje akcijska družba, vodi podjetje kot »führer« s polno odgovornostjo v prid naroda in države. V vseh zadevah obrata ima on odločilno besedo in mora skrbeti za blagor svojega delavstva (Gefolgschaft), to pa mu mora biti zvesto. Njemu stoji na strani svet delavskih zaupnikov, ki se pa imenuje zaupni svet podjetja (Vertrauensrat des Betriebes). Ta svet se ima posvetovati o vseh zadevah, ki se tičejo obrata, delovnih pogojev in obratnega reda in se ima tudi prizadevati za poravnane vseh sporov obratne skupnosti. Vsak zaupnik mora pripadati nemškonalionalni delovni fronti.

Poseben način volitev

Podjetnik ali vodja obrata sestavi v sporazumu s predsednikom narodnosocialistične organizacije dela v marcu vsakega leta listo zaupnikov. Ta lista se predloži delavstvu, da jo v tajnem glasovanju ali odobri ali zavrne. Ako je delavstvo zavrne, imenuje člane zaupnega sveta državni zastopnik dela sam.

Svet zaupnikov sklene podjetnik po potrebi. Mora ga pa sklicati, če to zahteva polovica zaupnikov. Zaupniško mesto je častno mesto brez nagrade. Za izgubo časa pa se plača običajna delovna mezda.

Ako so zaupniki nezadovoljni z odločitvami podjetnika, more večina zaupnikov pisмено pozvati državnega zastopnika dela, da intervenira. Odločitev je popolnoma v rokah državnega zastopnika dela.

Državni zastopnik dela

Državni zastopnik dela se imenuje lahko za reč gospodarskih obratov gotovega okraja. Državni zastopnik dela lahko sklene svet zaupnikov, nadzira obratni red in ureja delovno razmerje, če treba, nadzira tarifne pogodbe, kolikor časa bodo še

veljale, in razsoja vse spore ter pritegne k svojemu delovanju lahko svet strokovnjakov iz različnih gospodarskih panog. Teh svetovet se ima posluževati zlasti, kadar je treba izdati nov delovni red, ki bo stopil na mesto dosedanjih tarifnih pogodb.

Obratni red

V vsakem podjetju, kjer je najmanj 20 delavcev in nameščencev, mora podjetnik izdati pismen obratni red za delavstvo. Ta red določa dnevni delovni čas, odmori in čas ter način plačevanja mezd kakor tudi globe. Obratni red vsebuje tudi vzroke in pogoje odpovedi delovnega razmerja kakor tudi tiste slučaje odpovedi, v katerih velja odpovedni rok. Kar se tiče višine mezd, po podjetniku v obratnem redu lahko določi, ni pa v to obvezan. V tem oziru ima odločilno besedo državni zastopnik dela. Če obratni red določa mezdo, mora določiti tudi minimum. Državni zastopnik dela ima v vsakem primeru pravico, v sporazumu s svetom strokovnjakov izdelati smernice za vsebino obratnih redov. Če je določitev minimalnih mezd nujno potrebna, potem ima državni zastopnik dela pravico, izdati pismeni tarifni red, ki je za vse obvezen.

Častno sodišče

Ako bi bodisi podjetnik bodisi delavec ne ravnal v smislu splošne blaginje ali če bi ne služil obratu s vsemi svojimi močmi, kakor to zahteva blagor skupnosti, ali če bi se sploh pregrešil proti zakonom socialne morale, ga bo sodilo častno sodišče. Pod to častno sodišče pridejo tudi tisti podjetniki, ki svojo moč izrabljajo v škodo delavstva (Gefolgschaft) ali pa žalijo njihovo čast. Častno sodišče sodi tudi one, ki motijo delovni mir in se nepoklicani vmešavajo v vodstvo obrata v škodo taistega. Kazni tega sodišča so opomin, globa do 10.000 mark, odstavitev podjetnika ali pa odstranjenje delavskega zaupnika kakor tudi odpoved dela. Častno sodišče je sestavljeno iz državnega sodnika kot predsednika, enega zastopnika podjetnika in enega delavskega zaupnika.

Državni uradniki

Uradniki in delavci države, dežel, državne banke, državne železnice in občin temu zakonu niso podvrženi, ampak izide zanje poseben zakon.

Tarifne pogodbe ugasnejo

Zakon stopi v veljavo 1. maja 1934. Vsi dosedanjí delavski zakoni so razveljavljeni, to je: zakon o obratnih svetih, zakon o tarifnih pogodbah, zakon o poravnavi sporov in razni zakoni o štrajkih in izpitjih, ki so postali brezpredmetni. One tarifne pogodbe, ki so bile v veljavi 1. decembra 1933 ali pa, ki so stopile v veljavo po tem datumu, ostanejo v veljavi še do 30. aprila 1934, ako državni zastopnik dela ne odredi drugače.

Ta zakon je tako svojevrsten, da ga časopisje zaenkrat še ne komentira. Zdi se, da so tako delavci kakor podjetniki kar presenečeni. Na vsak način pomeni ta zakon popolno diktaturo države nad delom, predpostavlja take delavce in delodajalce, kakršnih na svetu še ni, in odpravlja vse dosedanje pravno-obvezne norme, nadomeščajoč jih z zvestobo, o kateri se še ne ve, kako se bo storila.

Sklepi praške konference Male zveze

Praga, 18. jan. AA. ČTK poroča: Snoči so zaključili delo prve konference gospodarskega sveta Male antante s plenarno sejo, ki ji je predsedoval dr. Beneš in na kateri so prečitali zaključne sklepe konference. Ti sklepi se glase:

Po skrbni proučitvi predloženih vprašanj je gospodarski svet, želeč podpreti glavne obsele bodočega sodelovanja med tremi državami Male antante, sprejel te resolucije: 1. O sklenitvi konvencije, ki naj uredi medsebojne gospodarske stike in njihovo pospeševanje; 2. Sodelovanju obstoječih gospodarskih ustanov v državah Male antante in o ustanavljanju novih ustanov, kakor tudi o organizaciji gospodarske propagande; 3. Sodelovanju v vprašanju železniškega prometa; 4. Sodelovanju o plovi po Donavi; 5. Sodelovanju v letalskem prometu; 6. Organizaciji pošto-telegrafске zveze; 7. Sodelovanju na normalizaciji; 8. Sodelovanju pri izenačenju trgovske prava in prava o potrditvi za izmenjavo; 9. Poenotenju carinskega prava o poenostavitve-

nju carinskih formalitet in o izenačenju carinskih tarif držav Male antante; 10. Sodelovanju pri splošni statistiki in o izenačenju posameznih statističnih vej; 11. Sodelovanju v gospodarskem šolstvu; 12. Sodelovanju na tujsko-prometnem področju; 13. Sodelovanju na področju industrijske delavnosti; 14. Sodelovanju v emisijah bank; 15. Sodelovanju državnih hranilnic; 16. O izmenjavi trgovskega blaga.

V govoru, ki ga je imel dr. Beneš na zadnji seji konference gospodarskega sveta Male antante, je českoslovaški zunanji minister poudaril, da bodo sklepi konference izročeni stalnemu svetu in da bodo o njihovem končnem sprejemu sklepe vlade držav Male antante. Sprejete resolucije, je nadaljeval dr. Beneš, pomenijo maksimum, kar se je moglo doseči na tej konferenci. Gre za okvir, v katerem se bo razvijalo sodelovanje držav Male antante. To bo zdaj odvisno od sklepov vlad in od dela stalnega tajništva Male zveze.

Konferenca Male zveze in Rusija

Pariz, dne 18. januarja. (tg.) Moskovski dopisnik francoskega »Tempsa« javlja svojemu listu, da se odnosi med Malo zvezo in Sovjetsko Rusijo zadnje čase stalno in stanovito boljajo. V smislu in duhu nenapadnega pakta, ki je bil preteklo leto podpisan v Londonu. Sovjetske oblasti z velikim zadoščenjem sprejemajo na znanje poročilo »Tempsovega« dopisnika, da bo na konferenci Male zveze, ki

se bo vršila dne 21. t. m. v Zagrebu, na dnevnem redu vprašanje bodočih odnosov med Sovjetsko Rusijo in med državami Male zveze in da bo tedaj predložen in brez dvoma tudi sprejet načrt prijateljskega nenapadnega pakta, ki sta ga podpisali že Poljska in Sovjetska Rusija. Pakt bo sklenjen med Malo zvezo kot enotno politično skupino in med Sovjetsko Rusijo.

Ženeva je zopet oživela Debatla o Posarju

Nemški: Ne!

Ženeva, 18. jan. c. Nemški generalni konzul je danes predal noto nemške vlade generalnemu tajništvu Zveze narodov. Nota vsebuje odgovor na vabilo Sveta Zveze narodov, da bi se udeleževala tudi Nemčija razgovorov o Posarju. Odgovor nemške vlade je negativen.

Ženeva, 18. jan. Tu se je začelo živahneje življenje, ker sta prispele že Paul Boncour ter John Simon. V zvezi se mudi tudi francoski razorožitvene konference Henderson. Včeraj pa je že prisel tudi romanski zunanji minister Titulescu, ki je že imel konference z zastopniki Male zveze. Nadalje je Društvo narodov prejelo od šleskih Nemcev dve pritožbi, ki jih bo v kratkem obravnavalo.

MacDonald izžvižgan

London, 18. jan. b. Predsednik vlade MacDonald je doživel snoči v svojem volivnem okraju v Seahamu zelo neugodno iznenađenje. Priredil je zborovanje, kjer se je v svojem go-

voru bavil izključno z notranje-političnimi in gospodarskimi problemi. Na tem zborovanju pa se mu je okoli 2000 oseb smejalo v obraz, žvižgalo in se norčevalo iz njegovega govora ter ga neprestano prekinjalo, zlasti takrat, ko je govoril o vprašanju brezposelnosti. Malo pozneje so pod vodstvom socialističnega narodnega poslanca ge. Ellen Wilkins priredili brezposelni delavci demonstracijo pred MacDonaldovim stanovanjem. Demonstracij se je udeležilo kakih 500 oseb, ki so se pomirile šele takrat, ko je g. MacDonald sprejel deputacijo, na čelu katere je bila g. Wilkins, ki je predsedniku vlade izročila spomenico.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: narajajoče poslabšanje in znižanje temperature. — Splošna vremenska napoved: Privikrat po daljšem času se kaže možnost konca sedanjega vremena.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno jasno z lahkim oblaki, stalno, podnevi toplo, noči hladne.

Mandžurija krona novega cesarja

Mukden, 18. jan. tg. Včeraj so se začele priprave za kronanje mandžurskega cesarja. Zgradili so že tempel in Puji bo kronan in vsa slavnost se bo začela tako, da bodo najprej žrtvovali bogovom velikega bika. Noben Evropejec ne bo smel prisostvovati posvečevanju novega cesarja. Zaenkrat bo mandžursko cesarstvo ohranilo sedanje meje, vendar se to trenutno stališče mandžurske vlade ne sme smatrati tako, kakor da bi hotela Mandžurija odstopiti od svojih zahtev za drugimi mandžurskimi provincami, ki se ne pripadajo veliki mandžurski skupnosti in vlada že zdaj izjavlja, da bo ob pravem času znala vrniti te province domovini, če treba tudi z orožjem v roki. Včeraj je Puji sprejel inozemske častnike in jim izjavil, da hoče z vsemi sosedi živeti v dobrih odnosih in z njimi sodelovati pri organizaciji miru. Novi cesar izjavlja, da je velik prijatelj angleške vladarske rodbine in to prijateljstvo smatra za naravno vez med najstarejšo in najmlajšo svetovno vladarsko rodbino. Novi cesar je velik sportnik in izgleda zato zelo mladostno in sveže. Vsako jutro posluša tudi predavanje o moralni teologiji in etiki.

Uporniki na delu

Hrabin, 18. jan. c. Mandžurski uporniki so razčili zelo veliko akcijo proti mandžurskim civilnim oblastem in proti japonskim okupacijskim četam. Začeli so organizirati atentate na železnica in na cestah. Pri tem zasledujejo namen, da bi onemogo-

čili prevoz japonskih čet in oskrbo japonskega vojskovanja na mandžursko-ruski meji. Danes jim je uspel že prvi veliki atentat. Spustili so v zrak ekspresni vlak in so bile pri tem ubite 4 osebe in 28 potnikov je bilo ranjenih. Japonske čete so začele takoj nato zasledovati upornike, toda ti so se pravočasno umaknili v gorovje. Takoj nato so uporniki z dinamitom vrgli v zrak japonski oklopni vlak. Vlak je uničen in vsa posadka je našla smrt v razvalinah.

Rusija pripravljena

Moskva, 18. jan. (Radio-voet.) V vojni akademiji se je vršilo veliko slavje, pri katerem so nastopili številni govorniki, ki so naglašali, da je vsa pozornost Sovjetske Rusije, odkar je odstranjena nevarnost na zapadni meji, obrnjena proti vzhodu. Govorniki so pozivali gojence vojne akademije, naj bodo pripravljani, da branijo svojo domovino, ter so jih bodrili, da naj enodušno z ruskim narodom, ki je pripravljen na vse možnosti, stojijo na braniku domače zemlje, ki jo ogroža tujec.

Mir na Kitajskem

Nanking, 18. jan. Ker so v Fučou boji med uporniki in vladnimi četami ponehali, so se zopet vkrcali na vojne ladje mornariški oddelki Angležev, Američanov in Japoncev, ki so se pred dnevi izkrcali za zaščito inozemcev. Poleg tega javljajo, da je ponudil poveljujoči general upornikov vladi predajo orožja, kar bi pomenilo zaključek bojev.

Bilanca Narodne banke

Povečan dobiček - Dividenda neizpremenjena

Belgrad, 18. jan. m. Pod predsedstvom guvernerja Narodne banke Bajlonija je bila včeraj seja upravnega odbora Narodne banke. Na seji se je najprej prečitala bilanca o poslovanju v preteklem letu. To bilanco je odobrila predhodno posebna komisija, sestavljena iz 5 članov uprave. Nadzorstveni odbor je istotako pregledal račune izgube in dobička in bilanco ter jih odobril. Glavni odbor je sprejel te poročilo. Po izkazani bilanci je znašal bruto dobiček za leto 1933 163 milj. Din. Od tega se je porabilo za stroške 63,25 milj. Din, za amortizacijo 10,7 milj. Din, odpisi dvomljivih terjatev pa znašajo 63,07 milj. Din. Čisti dobiček Narodne banke znaša 26,24 milj. Din. Čisti dobiček se bo razdelil takole: rezervnemu fondu 2,3 milj. Din, državi po čl. 37 zakona 4,9 milj. Din, delničarjem pa 18,99 milj. Din. Zboru delničarjev se bo predlagalo, da se izplača dividenda 300 Din za vsako delnico.

XIV. redni občni zbor delničarjev Narodne banke bo po sklepu uprave dne 4. marca letos. Na tem občnem zboru bodo med drugim volili polovico članov upravnega in nadzorstvenega odbora. Letos se bo polovica mandatov upravnih svetnikov Narodne banke obnovila.

Donos poslovanja je bil naslednji: Menične obresti 122,6 milj. Din, obresti lombardnih posojil 24,0 milj. Din, dohodki od depozita v inozemstvu 2,06 milj. Din. Razen tega znašajo plačane, že odpisane terjatve 4,68 milj. Din in razni dohodki 9,2 milj. Din.

Kongres notarjev

Belgrad, 18. jan. m. V nedeljo, 21. t. m. bo v Zagrebu prvi kongres notarjev kraljevine Jugoslavije. Ob tej priliki se bo ustanovilo Združenje notarjev kraljevine Jugoslavije. Kakor znano, je bila na letošnjem slovenskem pravnem kongresu v Bratislavi ustanovljena Zveza slovenskih notarjev, ker pa jugoslovanski še niso imeli svojega združenja, tudi se niso mogli vstopiti v to zvezo. Kakor hitro bo ustanovljeno Združenje jugoslovanskih notarjev, bo to združenje takoj prosilo za sprejem v Zvezo slovenskih notarjev.

Min. Stanković demantira

Belgrad, 18. jan. AA. Zadnje dni se širijo glasovi, o predložitvi političnih izpremembah in se delajo nove kombinacije zlasti v zvezi z imenom prosvetnega ministra Radenka Stankovića.

Zaradi tega smo pooblašteni izjaviti, da so vse te vesti o novih političnih kombinacijah in vesti v zvezi z imenom Stankovića izmišljene in brez podlage. Minister Stanković odločno demantira, da bi bil s svoje strani dal pobudo za te vesti ali da bi bil goča pooblastil, da v njegovem imenu govori komurkoli ali da se pogaja o kakšni politični spremembi ali o novi politični kombinaciji.

Utrinki

Iz knjig Hermanna Bahra

PRAVA VZGOJA (Iz »Inventura«)

»Človek samemu sebi ne more ničesar vzeti, kar mu ni bilo dano iz nebes,« pravi Janez Krstnik. »Takšen boš ostal in moraš ostati, ker proe od samega sebe ne moreš nikdar zbežati,« pravi pregovor.

»Narčlic vsemu ostaneš vendar to, kar si,« je rekel Mefisto.

Ali ne sledi iz tega vzvišeno vzgojno načelo, da je človek rso svojo osebnost dobil od zgoraj, torej vse, kar zna in hoče, torej vse kar naj stori in kar mora storiti?

KO BI SMEL VZGAJATI (Iz dnevnika)

Ko bi imel koga, ki bi ga vzgajal! Vsako uro bi mu ponavljal: nauči se spoštovati, toda istočasno se nauči tudi, da ne boš imel respekta pred nikomur. Seveda, mnogo jih je, ki se niso nikdar deignili tako visoko, da bi razumeli razliko med enim in med drugim. Respekt imajo uradniki, respekt imajo slugi in hlapci, respekt imajo prilizniki in klečeplazci. Spoštovanje pa pomeni svobodo, in je morda tudi edino sredstvo v boju proti vsaki rečitini.

LJUBEZEN (Iz dnevnika)

»Ana et fac quod visis« je rekel nekdanji sveti Avgustin. Ljubezni ni treba iskati kakšnih zakonov in zapovedi, kajti prava ljubezen je že sama postava.

PAVISTNA OSABNOST UCENIH (Iz »Potovanja po Dalmaciji«)

Naenkrat se mi zdi vse neumno, kar delamo mi, ki živimo po velikih mestih. V velikih mestih se rodijo velike misli. Ljudje sedijo in iščejo in iščejo, dokler kdo ne najde kakšne nove misli. Ko jo je našel, jo zakopije v kakšno knjigo, kjer ostane zaprla. Zunan pa, ali ne vidiš, kako se slepajo, zaman slepajo roke proti nam. Samemu sebi se

zdim kot tat! Ali imam pravico, resnico, ki sem jo spoznal, zase obdržati, samo zase, namesto da bi jo oddal človeštvu, ki po njej dihuje. Vse to, kar vem, kar me krepi, kar me tolaži in uturjuje, od česar živim, ali naj vse to obdržim zase in odrinem od drugih? Da ostanem bogat, sam zase bogat in puštam druge, da stradajo zaradi zavidne osebnosti moje učenosti.

UMETNIKOM (Iz »Sendung des Künstlers«)

Do največje umetnosti se bo priboril samo oni, ki je zmagal nad seboj, ki je najprej seba iztrgal iz samega sebe. Najvišja umetnost je vedno le sad velikega tveganja. Umetnost zahteva samoprenaganje in tveganje, umetnost je pogum napasti in streliti to, kar se nam v življenju zdi najlepše in najljubše, česar se ne upamo dotakniti, a imamo vendar le poguma, da poderemo. Najvišja, najlepše, najplemenitejša umetnost je vedno praznik zmaga nad samim seboj, praznik tveganja. Najprejša umetniška dela so sad največjih ponižanj. Kadar največji človek sam od sebe postane najmanjši, potem šele nastane umetnina. Če je pa človek že od pretega početka majhen in mu ni treba poniževati se v bolečinah in trpljenju, zakaj neki mu je potem še umetnost?

MATEBNI JEZIK ... (Iz Labyrinth der Gegenwart)

Dobra kri s sedanostjo ni zadovoljna. Dobra kri želi jamstvo, da bo živel tudi mimo in čez grobove, v katere gredo človeška življenja. Tudi v daljni bodočnosti naj še diha in živi ta duh unrtih dedov. Zaradi tega ljudstvo tako skrbno čuva svoj materinski jezik, svojo narečja. Pismena nemščina mu je tuja, mu je premlada, brez izkustev, brez plemenstva, ki ga jeziku daje trajanje. Zato ljudstvo tako skrbno čuva stare narečja, ki so bil njegove narodnosti, zato tako spoštuje način življenja prednikov. Zato ljudstvo neče nikdar biti pametnejše od danjših otrokov in se veselo, če ugovori, da so že oni, pred davnim časom, za vse poskrbeli in na vsa vprašanja dali pravilni odgovor. Če svojim otrokom ne more več verjeti, komu naj še potem verjame.

Berlinsko pismo

Drugim pomagati - je veselje

Slovenska kri poudarja - Kaj nam je vse potrebno

XIV

Sicer nisem več v Berlinu ali njegovi okolici, pa imam še nekaj o berlinskih stvareh poročati. Bolezen mi je izbila pero iz roke, da sem moral dati časa molčati.

Sedanje moje bivališče je Šlezija Nemška namreč. In vendar ne nemška, ampak poljska. Živim skoro med samimi Poljaki. To povedo že imena. Naslov moj: Kachowitz, P. Rudzinitz, Oberschlesien, Johannesburg. To je na nemško-poljski meji in ne daleč od češke. Blizu mesta Gleiwitz (110 tisoč prebivalcev). Mesta so večinoma nemška, dasi se tudi po mestih sliši veliko poljskega in se opravlja tudi poljska božja služba. Vasi pa so zvečine poljske. V naši blizini sama poljska imena. Čudno, da nemška vlada teh imen ni pomnila, ampak so ohranila svoj poljski značaj, samo pišejo jih po nemško ali celo ne: Koslow, Ujezd, Boischowitz, Schierakowitz, Kundrzin (velika postaja). Do mesta Oppeln, če pogledate na zemljevid, segajo Poljaki. Za to ozemlje se je bil ob plebiscitu ljubi boji. A za Nemčijo je glasovalo 62%. Odločevala so pač mesta. Kljub tem odstotkom pa je mednarodna komisija en kos Gornje Šlezije z mestom Katowice prisodila Poljski. Potegnili bi bili morda mejo še višje, a prav na meji stojijo zdaj tri mesta, ki so po večini nemška: Gleiwitz, Hindenburg in Beuthen, vsako z okoli 100.000 dušami, malo bolj zahodno pa Ratibor. Razmere so tukaj podobne kakor na slovenskem Koroskem. Samo zdi se mi, da tukaj medsebojno razmerje ni tako napeto. Nemci Poljakov ne gledajo tako prezirljivo, kakor na Koroskem Slovence; Poljaki so pač veliki narod in samostojna država; Poljaki pa so z Nemčijo zadovoljni. Nekaj zato, ker so je že od prej vajeni, nekaj pa zato, ker so tukaj socialno bolj oskrbljeni kakor bi bili na Poljskem. Čudno, kaj: Svoj jezik ljubijo, za Hitlerja se pa navdušujejo?... Kake sovražnosti med Nemci in Poljaki tukaj torej ni čutiti. V breslavskem bogoslovju se morajo vsi bogoslovci učiti poljščine. Seveda pa pomembneje polagamo le napreduje, ker šola je le nemška. — Nasprotno pa je tudi na Poljskem mnogo Nemcev, posebno še v koridorju. Zato Poljaki Nemcem lahko vračajo batine, katere bi ti dajali njih rojakom.

Tukaj torej živim v poljski vasi. Povedati bi imel še kaj podrobnosti, a ne vem, če bi vas zanimalo. Vaske cerkve, tudi farne, imajo lesene zvonike. Kamena je tukaj malo, lesa pa mnogo. Naša hiša v tej vasi pa je nemška, Johannesheim — kaj je to? Zavod za pijančev, Trinkerheilanstalt. Pogledajte, kam so me spravili: v zavod za pijančev! Morar biti že potreben!... Seveda sem, ker je bil zavod že tri mesece brez duhovnika. Zato sem, naprošen, prišel sem za nekaj časa, dokler ne dobijo drugega. Treznostna akcija v Nemčiji dobro napreduje, splošna in katoliška še posebej. Saj je Hitler sam abstinent, ne pije in ne kadil — in ne ženi se. Nekaj idealizma ta mož ima, to se mu mora pustiti, četudi je komu njegov pretirani nacionalizem priskuten. V Gleiwitzu so tri velike skupine katoliških abstinentov, več sto članov, ki imajo celo svoj »dom« *z dvorano, lastno hišo, v kateri je brezalkoholna gostilna in posvetovalnica za alkoholike in njih družine, »Trinkerfürsorge-stellen«*; pri nas na deželi pa Trinkerheilanstalt. Ta posvetovalnica je v Nemčiji menda v vsakem mestu; sanatorijev za alkoholike pa 20. Koliko v Jugoslaviji?... Iz tega vidite: pije se na Nemškem tudi veliko, toda dela se proti temu tudi veliko. Takole je torej: Ker Slovenija o delu za treznost noče nič slišati, sem moral bežati v drugo deželo, kjer si takih delavcev žele; ker se ne morem posvečati domačemu rodu, se moram tujemu...**

Toda — rekel sem, da imam povedati še kaj berlinskega! Nikoli namreč nisem še povedal, v kaki hiši sem bival v Döberitzu. In to vedeti, je tudi za vas praktično. Tukaj Johannesheim, tam Johanneshaus. Obe hiši v službi ljubezni do bližnjega, da, do najbednejših. Tukaj za pijančev, tam za druge reveže in izgubljence; za odpustene kaznjence in brezdomce. Kako težko je odpustencem kaznjencu najti kako službo, sploh kako stredo, ki bi ga sprejela! Kako zaželeno mu mora biti, če dobi dobre ljudi, med katere se lahko mirno udele in je z vsem preskrbljen, dokler si kam naprej ne pomore! V Döberitzu je manjša naselbina, za kakih 30 mož; v Berlinu samem pa ima ista družba, Johannesbund, ogromno hišo, kjer vsako noč prenočuje nad sto brezstrešnikov. Vsak, kdor se oglasi, dobi prostor. Nekega dne mi povedo »bratje« *v Döberitzu, ki zavod vodijo: dva Jugoslovana sta prišla, Pracnik se imenujeta. A, Pracnik! pravim. Dva Pracnika. Pokazita se no, lanta, kje in kakš-*

na sta! Bila sta sinova nekega izseljenca, rojena v München-Gladbachu, oče pa v St. Pavlu v Savinjski dolini. Nista bila napačna fanta, člana katoliških društev. In ker na Nemškem fantje, ki nimajo dela, potujejo vsekrizem po svetu, sta bila oba tudi že na Slovenskem pri svojih sorodnikih in dalje po Jugoslaviji, v Bosni in Dalmaciji do Črne gore. Ker jima je pa mati Nemka, nista znala ta dva Pracnika slovenskega nič razen par besedi, ki sta jih na potu vjela. Tako je raztresena slovenska kri po celi Nemčiji...

Pa kaj sem hotel reči? Tak-le zavod bi bil tudi v Ljubljani živo potreben. In v Mariboru tudi. V vsakem malo večjem mestu. Kolikokrat sem po ljubljanskih ulicah srečaval uboge ljudi, ki so se potikali po cestah, in si mislil: Reže, kako se mi smiliš, kako rad bi ti pomagal! A kako naj ti pomagam?... Sicer imate zdaj »Delavski dom«, kar je gotovo velika dobrota za take, ki nimajo svoje strehe. A potreba in potrebnih je toliko, da bi smela tudi krščanska karitas imeti svoj dom, kamor bi sprejemala take reveže. Kako potreben, bi bil tak zavod v Zagrebu, kjer se tudi slovenski fantje potikajo po cestah in beznicah, ker se nimajo drugam dejati! — Sploh se zavedajte, dragi moji, da vam dobrodelnih zavodov še zelo manjka. Zavod za pokvarjena dekleta! Kako potreben! Šolske sestre v Repnjah bi ga bile že rade odprle, pa ni denarja! Za druge manj potrebne ali nepotrebne reči je denar, za to ga ni. Tudi zdravilišče za pijančev bi bilo potrebno. In jaz sem nani že mnogo mislil. Z usmiljenimi brati smo imeli dogovor, da bi ga odprli na svojem posestvu v Vrbi pri Zalcu. Toda kdo ga bo vzdrževal — ko ni nobenega smisla za to? V Nemčiji je smisel, torej taki zavodi tudi poslovali. Hitlerjeva vlada hoče vse take humanitarne naprave še bolj pospeševati.

O politiki Hitlerjevi vam pa ne bom več pisal. Zaradi mene si lahko o njej mislite, kar hočete. — Mimogrede naj omenim samo, da sem pred odhodom iz Berlina obiskal dr. Brüninga in se mu poklonil. Fletno sva se pogovorila; za na veliki zvon pa najin pogovor ni... Toliko pa smem reči: Glede socialnega skrbstva pa Hitlerjevi vladi vsa čast! Že prej je bila socialna zakonodaja v Nemčiji najboljša; zdaj je napravila še velik korak naprej. Tako zvani »Winterhilfswerk«, pomoč za zimo, je vse hvale vredna. »Noben Nemec ne sme stradati in prezebat!« *To je prava beseda! Tudi noben Slovenec bi ne smel! In to je tudi krščansko! — naj že delajo to iz kakršnihkoli motivov hočejo. To akcijo bi morali po vseh državah posnemati! Če vlada izvaia v ta namen na premožnejši pritisk, če jim nalaga nekaj dobrodelnih davek, ima čisto prav. Ako bogatini sami nimajo toliko srca, da bi se revežev usmili, naj jih vlada prisili, da bodo dali. Država ima pravico in ima dolžnost, da vnebovpijejo kričečo razliko med bogataši in nemaniki vsaj malo izravna. Ali niso darovi narave ustvarjeni in namenjeni za vse? Kak nered in nesmisel, da se kopičijo neizrabljeni v rokah nekaternikov, ko jih drugim bridko primanjkuje! Mi katoličani to vse premalo poudarjamo in oznanjujemo. In se tudi sami premalo ravnamo po naročilu Kristusovem — ne Janezovem: Kdor ima dve suknji, naj da eno tistemu, ki nima nobene! Kristus je šel še dalje in rekel: Kdor ti hoče vzeti suknjo, mu pusti še plašč! Ker se ne ravnamo po teh besedah, zato krščanstvo nima tiste moči in vpliva v svetu, ki bi ga po svojem bistvu moglo in moralo imeti. »Le žrtve je hvale-vredna«, je govoril te dni bamberški nadškof Hauch; ne kar nam od naše obilnosti preostane, ampak če damo to, kar sebi pritrugamo, to zasluži hvalo. Kako je le mogoče toliko milijonov za tobak v zrak pognati, ko tisočim nimajo jesti, ko ubogi otročiči stradajo in prezebajo! Teža jaz ne razumem. Ali ni slajše, bednim pomagati, kakor sam uživati? Oh, nič ni lepšega, nič blajšega, nič slajšega kakor druge osrečevati, telesno in duševno! Teža se jaz vedno bolj živo zavedam. Ko bi se enkrat začel živeti, bi hotel še vse drugače delati. Drugim pomagati — to je veselje! Edino veselje na svetu. Vsaj največje. — Srečo si voščite za novo leto. Duševno in telesno trepčim pomagajte, pa boste srečni, sami s seboj zadovoljni!*

Ne zamerite, da mi je konec mojega dopisa nehoti zašel — v pridigo. Nehote, ker berem, koliko imate bede — socialno skrbstvo pa tako pomankljivo — po drugi strani pa toliko milijonov za tobak — da o alkoholu ne govorim!

Torej pa srečno novo leto celi Sloveniji! Srečno v medsebojni ljubezni in velikodušnem pomaganju!

Izpred upravnega sodišča v Celju

Občinske volitve v Sromljah

U 420/33—5

Upravno sodišče v Celju je izdalo tole odločbo: Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. okt. 1933 vršile v občini Sromlje, srez Brežiški, se je v volivnem imeniku vpisani Avdič Ivan, pos. v Volčjem, dne 31. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celje.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodil in se razveljavilo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po § 50 odstavek 5. zakona o občinah v mesecu dni od prejema te odločbe izvršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva!

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volilnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

1. Volilni odbor ni bil pravilno sestavljen. Za predsednika je bil namreč postavljen Mirko Potočnik, ki sploh ni vpisan v volilnem imeniku občine Sromlje, kar je v nasprotju z določbo § 6 odstavka 2. banovinske volilne odredbe. — Za člana volilnega odbora pa sta bila postavljeni Zrjav Franc in Pinterič Jože, od katerih nobeden ni bil občinski odbornik. S tem je prekršen § 6. odst. 3 navedene uredbe. Od predsednika občine navedeni razlog, da so vsi bivši odborniki bili kandidati na eni od obeh list, ni utemeljen po zakonu, ker kandidatura po zakonu ni ovira za članstvo v volilnem odboru (glej § 6. vol. uredbe).

2. Volilni odbor je brez zakonitega razloga

odstranil iz volilnega lokalna namestnika predstavnika liste Strgarja Antona. Okolnost, katero navaja volilni odbor kot razlog za odstranitev, namreč, da se je imenovali za nekaj časa odstranil iz volilne sobe, po zakonu ni razlog za tak ukrep. Po § 37 zakona o občinah in po § 9 volilne uredbe imajo predstavniki kandidiranih list pravico, a ne dolžnost prisostvovati poslovanju volilnega odbora. Iz tega izvira, da po svoji volji, kadar hočejo, morejo oditi iz volilnega lokalca. Vsled tega neupravičenega ukrepa volilnega odbora je pritožiteljevi listi bila protizakonito odvzeta možnost kontrole čenega ukrepa volilnega odbora ter je vsled tega to poslovanje izgubilo enega najvažnejših pogojev verodostojnosti. To v toliko prej, ker so vsi člani volilnega odbora razen predsednika, ki ni mogel voliti, glasovali, kot se vidi iz glasovalnih seznamov, za listo, ki je nasprotna pritoževaltjevi listi.

Zbog navedenih nepravilnosti je sodišče na podstavi § 50 zakona o občinah moralo odločiti kot zgoraj.

Celje, dne 20. decembra 1933.

Zapisnikar:

Dobovišek, I. r.

Predsednik:

Dr. Prej I. r.

Skolija Loka

Senzacij tudi v Loku ne manjka. Na gosto ao so bili nedavno posejani v mestu in predmestju plakati z napisom: Senzacija! Radovednež seveda obstane in čita. Pa čita v slovenskem mestu tako spakredano slovensko reklamo za obisk — žužje in ne zamerite — za obisk producenta raznih eksotičnih produkcij Jenki Lukas-a, ki je bil — tako govori reklama — spremljevalec znane Jozefine Beker. Kdo je ne pozna? — Saj je s svojimi nastopom pred časom vzbudila v Zagrebu, v Ljubljani in drugod velikansko razburjenje. In njenega spremljevalca »važnega« *kulturnosca je imela tudi napredna Loka čast, imetno med seboj.*

Rokovnjaška tolpa samih otrok

Rajhenburg, 18. jan.

Te dni je imelo Senovo izredno senzacijo. Razkrinkana je bila tolpa mladih tatov, ki je dolgo časa uspešno opravljala svoje nečedne posle na rafiniran način, kakor pravi poklenki tatovi. Ta tolpa je obstojala iz nekaj učencev senovske osnovne in meščanske šole. Baje je vseh skupaj 14, po večini vsi v starosti pod 14 let. Kradli so vse, kar jim je prišlo pod njihove dolge prste.

Pri nekem mesarju so kradli klobase, vdrli so v rudniške objekte in pokradli razno orodje in jermena, kradli so denar iz cerkvenih nabiralnikov, ob raznih prilikah so kramarjem na stojnicah pokradli razne predmete. Nad rudarsko kolonijo so si skopali nekaj rov, kamor so hranili nakradene predmete.

Bili so izvrstno organizirani kakor pravi tatovi ali vlomilci. Imeli so svoj signal. Na trikratni žvižg skozi prste so se zbrali skupaj. Imeli so tudi orožje, celo samokrese. Pri njih so našli tudi vitrihe. Ta tatinska tolpa je obstojala že dolgo časa, pa ji ni nikdo prišel na sled, tako bi bila še lahko bogve koliko časa kradla, ko bi je ne bil razkrinkal izreden slučaj.

Tam enkrat pred Božičem je bilo šoferju, ki vozi na avtobusni progi Rajhenburg—Senovo,

ukradeno v avtobusu 70 Din. Te tatvine je bil osumljen neki rudar, ki je imel zaradi tega sitnosti. Mladi zlikovci so se pa že na tihem, rogali, češ, kradli smo mi, v luknjo bo šel pa drugi. Rudar je za začel budno zasledovati, kako bi prišel pravemu uzmikov na sled. Njegova pozornost ni ostala brez uspeha. Prišel je po naključju tatu na sled. Ker je bil tat solar, je to naznanil šolskemu vodstvu v Senovu. Šolsko vodstvo je s pomočjo orožništva izvršilo energično in vestno preiskavo, katere je prinesla presenetljive ugotovitve. Na dan so prišle vse vrste tatvine in razna nečedna dejanja, ki jih je vršila dobro organizirana tolpa mladih smrkavcev.

Ko je prišel na odgovor prvi, je izdal druge in tako je bila vsa tolpa hitro razkrinkana, za vso okolico velika senzacija, za pomilovanja vredne starše pa bridko presenečenje. Večina teh uzmikov je pod starostjo 14 let ter jih s paragrafi ne bo mogoče doseči. Ti mladoletniki so po večini sinovi takih, kjer ni misliti, da bi jih pomanjkanje gnalo v zločine, zato tem bolj zaslužijo gorke in obilne batine, ki so jih baje že dobili. Prav je, da bi le zaleglo in da bi jim ne prišla več tatvina na misel. Naj bi bil ta slučaj vsem staršem resen opomin, kako zelo je treba paziti na otroke in paziti, v kakšno tovarišijo zahajajo, da ne zabredejo!

Iz sodne dvorane 39 let in 6 mesecev ječe

Ljubljana, 18. januarja.

Kzenski senat okrožnega sodišča je imel v sredo obilo posla s hudimi zločinci. O velikih obravnavah smo že poročali. Dvorana št 79 je bila prav dobro zasedena boljega občinstva, kajti mnogi nesrečniki si več ne upajo v dvorano, ker se boje policijske kontrole. Občinstvo je prav drastično označevalo posamezne kriminalne tipe. Tako so se med občinstvom čuli vziki: »To so kunde! To so težke ribe! So kanoni velikega kalibra!« *Kazenski sodniki niso res kmalu imeli opravka s tako izbrano zločinsko družbo. Obravnave so trajale od 8.30 pa tja do poznega popoldneva. Devet obtožencev, obtoženih deloma zaradi uboja in večinoma zaradi raznih vlomov, je prejelo skupaj kar 39 let in 6 mesecev robije odnosno strogega zapor.*

Pred mali senat sta prišla tudi dva vlomilca, ki sta bila dolgo časa pravi strah in trepet gorenjskega prebivalstva, ki ni bilo varno pred njima. Sta to Martin Potočnik in France Soklič, oba doma z Gorji na Gorenjskem. Lani sta bila zaradi nešteti vlomov obsojena na daljšo kazen. France Soklič je bil v mariborski kaznilnici, od koder je lani pobeg-

nil, se nekaj časa potikal po Sloveniji, dobil je delavsko knjižico, v kateri je popravil priimek in drug podatke. Nato se je napotil na Korosko, kjer je nekaj časa živel na letovišču ob Vrbskem jezeru, dokler ga niso prijeli orožniki in izročili našim oblastem. Oba Potočnik in Soklič sta 28. februarja lani vlomila v stanovanje ge. Filipine Kobal v Gorjah in ji odnesla okoli 250 Din vredne malenkosti. Bila sta obsojena odnosno je bila prvotna sodba tako potrjena, da sta dobila Martin Potočnik 2 leti in 3 mesece robije, njegov tovariš, ki so ga močno zveznega pripeljali iz mariborske kaznilnice, pa 1 leto in 6 mesecev robije.

Za trojanski proces vlada že sedaj veliko zanimanje. Bo pač k obravnavi velik naval, toda poskrbljeno bo, da bo vstop omejen le na prav malenkostno število poslušalcev. Obravnava proti Jožetu Herletu, Antoniju Trdin in Antonu Trdin je razpisana za 31. januarja t. l. ob 8.30 popoldne. Vabljenih je le nekaj prič Razprava bo trajala približno dopoldne in nekaj ur popoldne pred velikim senatom. Morilec Herle je ciničen in se je izrazil: »Težki časi so! Par jurjev pa bi bilo dobro!«

Ljudsko gibanje v kamniški fari ob 700letnici

Kamniki, 18. jan.

Poročali smo že, da je kamniška fara lani zaključila 700. leto svojega obstoja. V tem jubilejnem letu nam gibanje prebivalstva nudi naslednje številke: Rojenih je bilo 72 otrok, izmed teh 6 v Ljubljani v bolnišnici. Število je, izjemski predvotna leta, daleč pod normalo, ki znaša v Kamniku povprečno 100 rojstev na leto. V prvem letu je umrlo 5 otrok. Smrtnih slučajev je bilo v preteklem letu 48. Zanimivo je, da znaša povprečna doba umrljivosti v kamniški fari že nekaj let sem okrog 60 let, lani pa 61. To je pač znak, kako zdravo je naše planinsko podnebje. Pri tem računanju so seveda izvzeti otroci, ki umrjejo v prvem letu starosti.

Izmed 48 smrtnih slučajev jih je bilo 15 pod 50. letom starosti. Med temi je bilo 5 otrok v prvem letu, dvoje smrtnih nesreč, en samomor itd. V starosti nad 50 let je umrlo 33 oseb, njihova povprečna starost pa je 70 let. Najstarejši umrl občan je bil Ivan Goltes, ki je dočkal 90 let in je bil na veliki četrtek večkrat pri umivanju nog. Pet oseb je umrlo v starosti nad 80 let, med njimi ga. Helena Cenčičeva (88 let) in ga. Jožefa Kratnarjeva (82 let). V starosti nad 70 let je umrlo 12 oseb, nad 60 pa 10 oseb. V splošnem je smrt bolj kosila moške, katerih je umrlo 28, žensk pa le 16. Za kajpo je umrlo 9 oseb, za jetiko pa 5, druge boleznii pa v številu ne pridejo do izraza. Neprevidež je bilo 7. V letu 1932 je bilo v Kamniku 56 smrtnih slučajev.

Porok je bilo v preteklem letu samo 25, medtem ko jih je bilo v prejšnjem letu 35. Najstarejši ženin je bil star 47 let, najmlajša nevesta pa 19. Za zaključek navajamo še celotne podatke iz vseh 20 far kamniške dekanije za leto 1932. V tem letu je bilo v dekaniji 789 rojstev, 195 porok in 439 smrtnih slučajev.

Zakon o obrti

je izdala te dni tiskarna Merkur vzlic vsem glasovom, ki govorijo o skorajšnjih izpremembah tega zakona, v drugi pregledani in znatno spopolnjeni izdaji, ki jo je priredil kas. sodnik Rudolf Sterle. Prva izdaja, ki je popolnoma posla, ni bila povsem prosta hit in tiskovnih pogreškov (§ 4, odst. 2 in 3, § 12, odst. 1, § 23, t. 28, § 71, odst. 7, § 78 odst. 6 itd.). ki so se pa v novi izdaji izločili. Obenem se je dodalo novi izdaji prepotrebno stvarno kazalo, ki smo ga pri prvi, v naglici prirejeni izdaji občutno pogrešali. Izdelano je prav skrbno ter obsega skoraj 80 strani. Velik napredek nove izdaje pa, ki poveča njeno uporabno vrednost tudi pravnikom, je v pripombah, ki jih je dodal prireditelj večini posameznim paragrafom in ki upoštevajo stanje veljavnih pravnih predpisov prav do novembra 1933. Čeprav je tem pripombam predvsem le namen, olajšati iskanje množiči postranskih ustreznih zakonov in številnih uredb, ki so bile izdane na osnovi obrtnega zakona, z njim že močno pomagano interesantom, ki se bodo zdaj lažje razpoznavali v tej skoraj nepregledni tvarini. S to izpopolnitvijo se bliža pričujoča izdaja že končnemu cilju, ki bi ga morala urediti vsaka izdaja važnejših zakonov, da je namreč vseskozi komentirana.

Vendar je delo, ki ga je izvršil prireditelj, vsega priznanja vredno. Opozarjamo le n. pr. kar na pripombo k § 1, ki obsega jo na 5 in pol straneh skoraj vse zakonite predpise, veljavne za opravila, ki so po pozitivni določbi zakona izločena od pojma obrta. Sem pa tje je bilo tu še kaj dodati, tako n. pr. pri točki 3 pripomb važno oblastno uredbo o ribarstvu, veljavno na mesto prejšnjega ribarskega zakona za Kranjsko, ozemlje za bivše ljubljanske oblasti.

Prireditelj je upošteval v svojih pripombah tudi našo, žal, dovolj skromno pravno literaturo, zlasti v delavskem in nameščenskem pravu. Cena knjigi, ki obsega 760 strani, je prav

Razdelitev sodnih poslov v Ljubljani

Ljubljana, 18. januarja.

Razdelitev sodnih poslov pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bila te dni objavljena. Pri okrajnem sodišču ni bistvenih sprememb. Referati so ostali v rokah dosedanjih sodnikov. Civilni oddelek II, tožbe po določenih začetnih škrah strank in tožbe zaradi odškodnine iz avtomobilskega obrata so pridružene sodniku Branku Goslarju, III. civilnopravni oddelek vodi sodnik Vlado Velušček, IV. oddelek sodnik dr. Stojan Bajič in IVa oddelek sodnik Janko Müller. Slednji oddelek ima tudi evidenco o stanovanjskih in drugih sodnih odločbah. Izvršila oddelka vodita sodnika dr. Andrej Dolinar in Jože Baričević. Okrajna kazenska sodnika sta Ljudevit Batista in Fran Orožen. Pravno pomoč vodi sodni pristav Franc Poljanec, zadeve nesporne sodstva in kazenske zadeve mlajših mladoletnikov s. o. s. Ferdinand Merala.

Pri okrožnem sodišču so delne spremembe. Predsednik civilnemu senatu I. za pravde nad Din 30.000 je s. o. s. Alojzij Zigon, člana senatu sodnika Jakob Jerman in dr. Vladimir Zelezinger. — Sodniki poedince za oddelek Ia Rajko Lederhas, dr. Josip Senk in dr. Vladimir Rupnik. Predsednik II. oddelka, trgovske zadeve za spore nad 30.000 Din s. o. s. Jakob Antloga, člana senatu: s. o. s. Jakob Avsec in sodnik-lajak. Sodniki-poedince v trgovskih zadevah Rajko Lederhas, dr. Josip Senk in dr. Vladimir Rupnik. Sodniki-poedince za menične in čekovne stvari Jakob Antloga. — Predsednik III. oddelka, prizivi in rekuzi v civilnih pravih dr. Gašo Stojkovič, člana senatu dr. Jurij Stempihar in Srečko Verbič. Poročevalce v firmiskih zadevah glede zadrug sodnik Anton Avsec, poročevalce za izvršilne zadeve Srečko Verbič, poročevalce za zunanje konkurze odnosno konkurzi in poravnalni sodnik Anton Avsec. Kazenski oddelek je v glavnem neizpremenjen. Predsednik malega senata s. o. s. Anton Mladič, namestnik s. o. s. Ivan Kralj. Člana senatu: Ivan Kralj in Adolf Hudnik. Veliki senat: predsednik Anton Mladič, namestnik Ivan Kralj. Člani: Ivan Kralj, Adolf Hudnik, Franjo Gorečan in Rajko Lederhas. Namestnika dr. Josip Senk in dr. Vlado Rupnik. Kazenski sodnik-poedince Franjo Gorečan, sodnik za mlajše maloletnike Ivan Kralj. Preiskovalni sodniki: sodni pristav Viktor Prohinar, oddelek VIII, s. o. s. dr. Mirko Kresnik, oddelek IX, in sodni pristav Vinko Pance, oddelek XI. Predsednik obrtnega sodišča s. o. s. Jakob Antloga.

Zanimiv nebesni pojav

Zima v letošnjem januarju je kaj spremenljiva. Po dolgih tednih je nastopilo solčno vreme. Podnevi je toplo in se počasi sneg taja, proti večeru in ponoči začne zmrzovati. V Sloveniji vlada dokaj zmeren mraz. Včeraj je bilo v naših krajih mraza od -3,5° do -10° C pod ničlo, hujši mraz je vladal po Gorenjskem in Notranjskem, dočim v ostalih krajih ni tako zmrzovalo.

V sredo zvečer so mnogi lahko opazovali naveden pojav večerne zarje in prvega krajca. Zarja je bila sprva v oblakih krvavordeča, pozneje pa so se oblaki odeli z lilastordečo barvo, ponekod pa z modro. V zgodnjih večernih urah je bilo izredno jasno, a skoro v hipu je legla nad mesto silno gosta megla. Na nebesnem svodu se je v sredo zvečer pojavil v zmanjšani obliki prvi krajec, ki je z obema rogljema navpično plaval v bližini zelo svetle zvezde. Kamniške planine so se slični bleščale v vsej večerni zarji.

— Pri slabosti je naravna »Franz Joselova« *voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno*

primerna (nevezani 40 Din, vezani 48 Din). — Knjigo priporočamo, ker v doglednem času ni pričakovati bistvenih izprememb zakona, po-pravki, ki se obetajo, pa so malenkostni.

Ljubljanske vesti:

Vino, pivo, žganje v Ljubljani

Lani je Ljubljana izdala 60 milijonov za alkoholne pijače

Ljubljana, 18. januarja.

Mestni dohodarstveni urad, ki pobira mestno trošarino ali užitino, vodi s tem tudi precej točno kontrolo čez to, kar Ljubljančani pijejo. Ker je trošarina uvedena na sleherni pijačo in na sleherni živilo, daje statistika mestnega dohodarstvenega urada precej točno sliko o prehrani Ljubljanskega prebivalstva. Ta statistika pa je bila za leto 1933 dovršena šele sredi januarja in zato moremo šele sedaj podati res točne podatke o zaužitih alkoholnih pijačah v l. 1933.

Presenetljiva je zlasti primerjava s stanjem, kakor je bilo pred 20 leti, to je l. 1913. Tedanja Ljubljana, ki je štela svojih 15.000 prebivalcev manj kakor sedanja, je uporabila mnogo več piva kakor sedanja. Leta 1913 je bila v Ljubljani živahna konkurenca med pivovarnami in so posamezne pivovarne dajale gostilničarjem pivo mnogo ceneje, kakor ga daje sedanja kartelirana pivovarniška industrija. Preseneti človeka, da je Ljubljana leta 1913, ko je imela le kakšnih 47.000 prebivalcev, popila 2.523.022 litrov piva, sedanja Ljubljana s 63.000 prebivalci pa je 20 let pozneje, to je leta 1933 popila petkrat manj piva, to je le 618.575 litrov. Svoječasi je veljalo pravilo, da dva litra piva veljata toliko, kot liter vina. Lani je bilo pivo povprečno po 9 Din liter, vino pa po 12 Din. Umevno, da so Ljubljančani raje pili vino. Čeprav je bila zadnja trgatve slaba, vendar za kartel pivovarn ni veliko upanja, da se bo leta 1934 konzum piva zvišal, če ne bodo cene piva padle.

Tudi sorazmerno s številom prebivalstva se je konzum vina v zadnjih 20 letih v Ljubljani izredno povečal. Vina v sodih in vinskega mošta je Ljubljana popila leta 1913 2.051.119 litrov, leta 1933 pa 3.562.645 litrov.

Sadnega mošta je pred vojno Ljubljana popila mnogo več, kakor ga pije v sedanjih časih, saj ga je popila leta 1913 63.000 litrov, let 1933 pa le 9223 litrov. Okus Ljubljančanov se je obrnil po vojni bolj na sveže sadje, odvrnil pa od sadjevca.

Na malinovec leta 1913 ni bilo trošarine. Zato tudi statistika ne more ugotoviti, koliko so ga Ljubljančani tedaj konsumirali. Pred vojno malinovec ni bil v tako veliki modi, pač pa zato dobre in okusne pokalice. Pokalice je bila hraber bojovnik za abstinenco, v današnjih časih pa je v Ljubljani skoraj več ne pijejo, ker so jo zelo izpodrinile druge brezalkoholne pijače, kakor saboso in podobne. Zelo v modo pa je prišel malinovec po

vojni. Lani so ga v Ljubljani izpili (všet je namreč zgoščen malinovec) 16.738 litrov.

Ruma in raznih likerjev je Ljubljana leta 1913 izpila 113 hl in 78 litrov, leta 1933 pa 270 hl, torej 157 hl več.

Na srečo ljubljanskega prebivalstva je skoraj povsem iztrebljena v Ljubljani navada, da so ljudje pili razna slaba žganja, kakor »jeruš«, »zelenega«, »grenkega«, ki so jih gostilničarji sami delali iz umetnega spirita. Umetni spirit se dandanes v Ljubljani uporablja le v industrijske namene, za pijačo pa le za rum in nekatere likerje. Leta 1913 je Ljubljana porabila 2115,27 hl spirita, leta 1933 pa samo 224 hl in 14 litrov.

Precej pa je napredoval konzum domačega žganja, ki je kolikor toliko bolj zdrav kakor žganje iz spirita. Leta 1913 je Ljubljana popila 977,76 hl, leta 1933 pa 1796,44 hl domačega žganja.

Če računamo povprečno, da je lani vino veljalo v Ljubljani v drobni prodaji po 12 Din (dobilo se je lani vino tudi po 10 pa tudi po 14, 16 in celo več Din), so Ljubljančani lani izdali za vino 42.751.000 Din. Za pivo računamo, da je bilo povprečno po 9 Din liter in so Ljubljančani lani izdali 5.567.000 Din. Za pivo velja, da ga je sedanja precej večja Ljubljana izpila lani v primeri z letom 1913 celih 1.901.000 litrov manj, Ljubljančani iz leta 1913 so izpili po 45 litrov vina na osebo, to je na starčka in na dojenčka in na žensko, leta 1933 pa po 60 litrov na slehernega prebivalca. Piva so Ljubljančani izpili leta 1913 po 53 litrov na osebo, leta 1933 pa po 9,8 litrov. Za žganje je ta primerjava nemogoča, ker je treba razlikovati med domačim žganjem in umetnim, pa tudi v odstotkih čistega alkohola v žganju.

Z žganjem vred moremo računati, da so Ljubljančani izdali v drobni prodaji lani za vse alkoholne pijače okoli 60 milijonov Din ali povprečno 1000 Din na slehernega prebivalca. Res je, da odpade znaten del tega ogromnega denarja na tojce, med katere pa ni treba šteti samo onih, ki so prenočevali v hotelih, temveč tudi obiskovalce iz bližnjega podeželja, vendar mora ostati na Ljubljane še vedno vsota kakšnih 30 milijonov dinarjev ali 500 Din na osebo. Če odstojemo tukaj dobiček posredovalcev in razne davščine, je 15 milijonov Din, kolikor je Ljubljana čistega izdala lani za alkoholne pijače, še vedno ogromen znesek, ki dokazuje, v kako ogromno gospodarsko škodo je pretiran alkoholizem našemu mestu.

svojega bivališča. Izpolnjene prijave, kolkovane s kolkom 5 Din, pa je oddati med 8 in 14 izključno le na policijski stražnici na Masarykovi cesti št. 1, skupaj s prometno knjižico, v kateri je od pristojne davčne uprave potrjeno, da je plačana letna taksa 20 Din za leto 1934. Na podlagi tega bo uprava policije odobrila v prometni knjižici uporabo kolesa za leto 1934. Lastniki koles, ki ne prijavijo do konca februarja svojih vozil in ne plačajo letne takse, bodo v smislu taksnega zakona občutno kaznovani.

Drevi ob 8. premjera češkega filma

JANKO IN METKA

F. Kotl, D. Kminkova

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Popravek. Ker nečemo nikomur delati krivice, popravljamo včerajšnje poročilo o uboju stavca Kocmurja v toliko, da ni bil dejanski ubijalec Kocmurja, na 4 leta obsojeni Goršek Anton, hlapec pri g. Živcu, Rimska cesta št. 17, marveč na Boršniškem trgu pri g. Useniku. Pri g. Živcu je bil zaposlen hlapec Nandé Ahac.

Stavbo Trgovske akademije sedaj opremljajo s potrebnim pohištvo za šolo, dočim je bila zgradnja gotova že meseca novembra. Tudi nekateri obrtniki opravljajo v stavbi še manjša profesionistska dela. Stavba, ki jo zaradi sušenja sedaj redno ogreva že dovršena centralna kurjava, bo do srede meseca februarja popolnoma dovršena ter se bosta mogli tedaj obe šoli, to je Trgovska akademija in Trgovska šola, vseliti vanjo.

V mestni klavni se bo jutri (soboto) ob 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno nižini cen.

Vlom v Streliški ulici. Predsnočnim je došel neznan vlomilec v dom — najbrže z vitrihom ali s ponarejenim ključem — v trafiko in gostilno pri Turkur v Streliški ulici. Vlomilec je odnesel hromatično harmoniko, usnjen jopič, majhno stensko

Mariborske vesti:

Hotel „Hohnjec“

Številke o gibanju stanovalecev hotela Hohnjec v Sodni ulici so najtočnejši barometer, ki kaže razvoj ali padec kriminalitete na celim širnem področju, ki spada v območje mariborskega okrožnega sodišča. Tu se stekajo od vseh okrajnih sodišč težji in nevarnejši zločinci ter čakajo na sodbo okrožnih senatov. Če dobe pod leto dni, oddajo kazni kar v jetnišnici. Dalje je tu centralno taborišče vseh tihotapev s severne meje, vseh »črnihi« potnikov, ki skušajo prekorajiti mejo-brez dovoljenja. Zal, da vse te številke od leta do leta naraščajo ter so tudi v lanskem letu višje, kakor predlani, lani je bilo v jetnišnici 3042 stanovale-

63-letnico je obhajal te dni v ozkem krogu prijateljev in tovarišev vpokojeni orožniški stražmojster g. Anton Trstenjak. Vsi, ki ga poznajo, ga čislajo in ga radi imajo. Bog daj še obilo zdravja, sreče in zadovoljstva!

Lep pogreb so pripravili pok. železničarju in cerkovniku pri oo. frančiškanih F. Šerbeli njegovi številni tovariši od železnice, dalje prijatelji ter tretjerdniki, s katerimi je družilo pokojnika tovarstvo in prijateljstvo. Pokojni Šerbeli je bil še v predvojnih časih zaveden Slovenec, ker takrat v njegovem službenem položaju ni bila lahka stvar. Bodi mu ohranjen trajen spomin!

Diskusijski večer trgovcev. V sredo zvečer se je vršil v lovski sobi hotela »Orel« prvi letošnji diskusijski večer, ki ga je priredilo slovensko trgovsko društvo. Obisk je bil od strani mariborskega trgovstva priličen. Trgovci so povabili zborniškega tajnika dr. Plessa, da je predaval o aktualnih gospodarskih in trgovskih zadevah. Izvajanja predavatelja so bila strokovno preletana ter zelo zanimiva. Obširneje se je bavil s splošnim gospodarskim položajem, s stanjem trgovskih pogodb in z gospodarskimi razmerami v državi sami. Na podlagi podane statistične materiala je nazorno pokazal propadanje trgovine in vedno večji porast davčne obremenitve, ki je v Dravski banovini največja. Zlasti poučna so bila njegova izvajanja glede davčnih vprašanj in glede novega obnovega reda. Po zaključku predavanja so se oglasili še števili trgovci k besedi ter razmotirali prejšnja vprašanja mariborske trgovine. Prvi diskusijski večer je pokazal, da so take prireditve velikega praktičnega pomena.

Pred oltar. Zadnje dni so v Mariboru sklenili zakonsko zvezo: Vrečko Jožef, posestnik in drž. cestar in Sagadin Marija; Lukač Ferdinand, posestnik in Beberič Marija, posestniška hči; Franc Kager, viničarski sin in Leopoldina Helzig, gospodinja. — Mladoporočencem obilje sreče in blagoslov!

Zgradba postojališča na Teznu se zavlačuje zaradi nepredvidenih ovir. Ena teh je komasacija v poštev prihajajočih občin na dve občinski področji — Pobrežje in Studence. Nova odbora povečanih občin sta morala namreč še ponovno skleniti o vprašanju prispevka. Sedaj so tudi ta vprašanja rešena in čaka se še samo na odločitev ministrstva za finance, železnice in notranje zadeve. Ker ima odbor za gradbo postajališča že denar zbran, bi bilo potrebno, da se rešitev pospeši, da bi se moglo pričeti z delom sedaj ter tako nuditi zaslužek številnim brezposelnim.

Lep napredek mariborske bolnišnice. V 12 letih od prevrata beleži mariborska bolnišnica ogromen strokovni in stvarni napredek. Od dveh oddelkov se je razširila na velik zavod s 5 samostojnimi oddelki, 2 odseki, 2 institutoma in samostojno centralno lekarno. Kljub težkim razmeram je bil razvoj tudi lani zadovoljiv. Postavilo se je novo gospodarsko poslojje na novo kupljeni parceli, ki je preje pripadala kaznilnici. Poslojje ima moderne svinjake, hlev ter kurnik. Nadalje se je odprla in uredila centralna lekarna. V letu 1933 je bilo pri 564 posteljah oskrbovanih 10.345 bolnikov s 170.455 oskrbnimi dnevi. Povprečna oskrbna doba ki je znašala na posameznega bolnika l. 1914 28 dni, se je lani znižala na 16 in pol dneva, kar je najlepši dokaz racionalnejšega in uspešnejšega zdravljenja. Kljub doslednim izgradbam pa je bolnišnica šele sredi gradbenega razvoja. V projektu je zgradba novega paviljona, v katerem naj bi našli stredo oddelke za živčne bolezni, kožno-venerološki oddelke ter oddelke za česne in nosne bolezni.

Vesela vest iz žel. delavnice. V torek so doživeli delavci v železniških delavnicah veselo presenečenje. Prišlo se je izplačevanje takozvane razlike, ki jo dolguje država nastavlencem že od leta 1923, ter so dobili doslej izplačanih le deset

uro in nekaj tobaka in cigaret. Lastnik trafike cenil škodo na približno 4000 Din. Policija išče sledi za vlomilec, ki je moral domače razmere najbrže prav dobro poznati.

cev, od tega 1736 obsojencev ter 1306 iz preiskovalnih zaporov. K temu številu so prispevala okr. glavarstva 448 oseb (prekoračenje meje, politične zadeve, posesti orožja). Od obsojencev je bilo oddanih 114 v moško kaznilnico, 25 pa v žensko v Begunje. Starejših mladoletnikov je bilo skupno 190, od teh sta bila dva v prisilno delavnico, drugi pa so prestali kazni s sedenjem. Povprečno dnevno stanje jetnikov je bilo 212, največ v juliju (nad 300), najmanj pa februarja (122), ko je bilo poslanih preko 100 obsojencev na trimesečni dopust. Tudi novo leto je začela jetnišnica z dopustom 120 jetnikov.

odstotkov. Sedaj se izplačuje nadaljnjih 10%, pravijo pa, da bo ostala razlika plačana še pred pomladjo. Z železničarji pa se bodo oddalili tudi številni trgovci in obrtniki, katerim dolgujejo slabo plačani železniški uslužbenici znatne vsote.

Ugodna smuka je radi zadnjega zapada mokrrega in deževnega snega samo na pohorskih vrhovih in pa na Cinčatu pri Fali, ki je zašležen pred južnimi vetrovi. Na Cinčatu ima SSK Maraton svoj smučarski tečaj, v katerega je mogoče vstop in izstop vsak čas.

Smrt pod hladom. V Poduršji gori so spravljali po riži smrekove hlode iz Thurnovih gozdov na nakladališče. Radi ledene riže so letela debla z bliskovito naglico v dolino ter jih je metalo daleč proti sredini nakladališča. Pri nakladanju hlobov je bil tukaj zaposlen 20-letni hlapec Franc Časar. Dasi so ga tovariši svarili, se ni zmenil za padajoča debla ter se je nepazljivo približal kupu. V ten hipu pa je švignilo po zraku mogočno 4-metersko deblu ter zadelo Časara naravnost v čelo. Pod njim udarcem je počila lobanja ter se je zgrudil nesrečni fant na mestu mrtve.

Tatinski furež. Železničarju Josipu Brumnu na Teznu so odnesli neznan obiskovalci planega pračka iz hleva. Ker pa je žival najbrže delala preglednice pri prenosu, so ji nedaleč od hleva porinili nož v grlo ter jo zaklali. Lastnik živali je v soboto hotel imeti furež, pa so ga tatinski mesarji prehiteli.

Radi perila na ričet. Lojze M., brez posla in bivališča, se je včeraj polakomnil v Melu na dvorišču Rosenbergove hiše razobešenega perila. Še mokre plachte je basal v nahrbtnik, ko so ga opazili hudo ter pozvali stražnika, ki je dobil tatuna pri poslu. Lojzeta so oddali sodišču.

Celje

Vprašanje avtobusnega prometa mestne občine celjske. Ne majhno začudenje je vzbudila v celjskih krogih vest, ki so jo objavili včeraj časopisi, da je vsem uslužbenec mestnega avtobusa v Celju odpovedana služba in da je v načrtu ukinitve obratovanja mestnega avtobusa. Pri seji celjske občinskega sveta dne 2. decembra 1933 je poročal finančni referent dno o bilanci avtobusnega podjetja za leto 1932, ki izkazuje 157.000 Din izgube, katera izguba je pa le navidezna tako so je povdarjalo na občinski seji, ker mora podjetje odplačevati odškodnino zaradi znane avtobusne nesreče v Levcu. Ker nimamo na razpolago bilance avtobusnega podjetja za leto 1933, zato ne moremo izreketi o tem vprašanju nobene sodbe. Pač se pa nam zdi čudno, kako mora priti v svet taka vest, ne da bi se prej o tem razpravljalo na kakšni občinski seji, saj je mestni avtobus podjetje celjske mestne občine in se mora vsaj po našem mnenju gotovo o tako važnih zadevah, kakor je ukinitve obratovanja in odpoved vsem uslužbenecem, razpravljati na javni seji, kar upamo, da se bo tudi zgodilo. Pomisliti moramo samo, da vzdržuje celjski mestni avtobus prometne zveze z vso Savinjsko dolino, z Dobro (v sezoni menda petkrat na dan), dalje s Podsedro in Laškim. Čisto gotovo je, da se bo, če opusti obratovanje na teh progah mestna občina, namesto nje vsedla kaka privlačna družba, o kateri, o tem smo prepričani, ne bomo imeli prilike slišati, da bo ustavljala promet zaradi izgube. Javnost hoče na javno vprašanje dobiti javen odgovor.

Občni zbor SSK Celja je bil v sredo zvečer v mali dvorani hotela Union. Poleg drugega je bilo sklenjeno, da stopijo že odobrena prenovljena društvena pravila takoj v veljavo. Naslov društva se izpremeni iz SSK Celje (Slovenski športni klub Celje) v SK Celje (Športni klub Celje), kar je odbor itak že precej časa v praksi izvajal. Največ se je razpravljalo o postavitvi lesenega poslopja na Glaziji. Volitev ni bilo, ker je bil odbor že preteklo leto izvoljen za dobo 3 let.

Izgubljen je bila na poti od Gosposke ulice do Krekovega trga zlata verižica, vredna 600 dinarjev. Najditelj naj jo proti nagradi odda na policijo.

Kulturni obzornik

Fran Lhotka

K nocojšnjemu nastopu

Jugoslovanska instrumentalna glasba začena prav za prav šele od prevrata, ko so se v naših kulturnih središčih jeli ustanjavljati orkestri, ki so sestajali iz poklicnih godbenikov ali pa iz dovoljno izvežbanih amaterjev. Eden izmed pionirjev orkestralne glasbe je mnogoletni rektor državne Muzičke akademije — Fran Lhotka.

Fran Lhotka se je rodil 25. dec. 1883 v Mladi Vožici na Češkem. Studije je

dovršil na praškem konservatoriju in je prejel že kot mlad absolvent dve diplomi z odličnim uspehom. Ko je odslužil vojaški rok, je nastopil mesto učitelja na konservatoriju v Jekaterinoslavu v Rusiji, kamor ga je pozval njegov tovariš s praškega konservatorija, Jaroslav Kříčka, ki je sedaj profesor na konservatoriju v Pragi. Toda ni ni ostal dolgo. Že eno leto pozneje ga arečamo v Zagreb, kjer se je vprav ustanjavljala opera. Sprejel je ponudbo in je postal član zagrebske opere v orkestru in ko-

repetitor, obenem pa učitelj na glasheni šoli Hrvatskega glashenega zavoda.

Toda gledališče ga je razočaralo in posvetil se je nato samo pedagoškemu poklicu in kompoziciji. Leta 1912 je prevzel artistsko vodstvo pevskega društva »Lisinski« v Zagrebu, ki ga je vodil do leta 1921 in katero se je pod njegovim spretnim vodstvom dvignilo do vodečega mesta v jugoslovanski glasheni kulturi pri nas in v inozemstvu (koncerti z jugoslovanskim programom na Dunaju, v Pragi, Plznu, Brnu, Krakovu i. t. d.).

Leta 1925 je bil izvoljen za rektorja državne Muzičke akademije v Zagrebu, kjer je bil vsako leto ponovno izvoljen in kjer deluje še danes. Na visoki glasheni šoli predava harmoniko in dirigiranje in je vodja orkestra glashene akademije. Od leta 1925, se posveča skoro izključno samo organizaciji in rasti te šole. Uspehi zadnjih let so pokazali, da je zavod danes na višini in da se lahko meri z najuglednejšimi glashenimi šolami v Evropi. Mnogim delom naših skladateljev je bil krstni botar na koncertnem odru (Dobronić, Širola, Škerjanc, Lajović, Hristić, Konjović in drugi). Izmed njegovih skladb, ki jih ni malo, so najvažnejša velika orkestralna dela: Simfonija v c-duru, ki jo je komponiral v Rusiji in je bila tudi tam izvajana. Koncert za violino in orkester d-mol, Slavnostna overtura za veliki orkester in »Morje, glashena vizija v II. delih na besedilo Vladimira Nazora za zbor, soli in orkester. Poleg tega je bilo izvajanih že naseto manjših skladb za komorno glasbo, za violino in klavir, scenične glasbe h pravljicam Zlatolasi kraljevič in V carstvu sanj, opera Minka in balet Vrag in njegov sluga. Napisal pa je tudi naseto sklad za moški, mešani in ženski zbor, pesmi s spremljevanjem klavirja in izdal knjigo Dirigiranje, ki je bila odobrena od ministrstva kot učni pripomoček na glashenih šolah.

Mnogozasluznemu, neumornemu organizatorju, dirigentu in plodovitemu skladatelju želimo na koncertu, ki ga priredi v petek, dne 19. t. m. v veliki Unionski dvorani v zvezi s svojim orkestrom in zborom, obilo presluzne-nega uspeha.

★

Iz Slovenske Matice smo prejeli naslednje poročilo: Za Melikovo »Slovenijo, I. del, ki ga izda SM jeseni za svojo 70 letnico, je veliko zanimanje. Knjiga izide kot izredna publikacija. Interesenti naj se oglašajo pri poverjenikih Slov. Matice, ki prejmejo h koncu tega meseca natančne prospekte in navodila glede prijavljanja in odplačevanja, kjer ni poverjenikov, naj se obračajo direktno na Slov. Matico. — Enako je veliko zanimanje za Izidorja Cankarja »Zgodovino likovne umetnosti, ki bo poslednji izhajala kot izredna publikacija v zaključnih delih, ki bodo (kakor že izšla dva dela) obsegali približno po 320 strani velike osmerke z okrog 140 ilustracijami. Izide III. del (Renesansa, do Michelangelove smrti). — Mnogim naročnikom SM ne more posreči s kompletnim Reymontovim romanom »Kmetje, ker je I. del romana že pred mesecem posel. Da ustreže mnogim interesentom, izda Matica prihodnji mesec ponatis I. dela »Kmetov, kar naj naročniki upoštevajo. — Redne publikacije za l. 1934 so že v tisku ter jih bodo člani ob Veliki noči, izidejo tri knjige: III. in IV. del Tolstega romana »Vojna in mir« (s čimur bo ta roman zaključen, vsak del po 400 strani!) in kot znanstvena knjiga Marka Antonina »Samemu sebi. Dnevnik cesarja Marka Aurela« (zaključena knjiga). Tolstega je poslovenil Vladimir Levstik, Marka Aurela pa prof. Soyve, ki je tudi napisal uvod. Za l. 1935 so v načrtu zaključni snopič Kidričeve »Zgodovine sloven-

skega slovstva« (do Prešerna) ter dve izvirni leposlovni knjigi (»Novele« Miska Kranjca in še ena). — Slov. Matica, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Pregled bugarske književnosti. V »Knjižnici Dobrih Romanov« je izšel Pregled bugarske književnosti, ki ga je napisal dr. I. Esih. Ta knjiga vsebuje sledeče poglavje: Stara doba. Otac Pajsi, Književnost za vreme rata i poslije rata. Novela i roman. Lirika. Drama. Kritika.

Življenje Jezusa Kristus, katero je napisal Charles Dickens iz za svoje otroke, bodo zdaj njegovi častilci izdali v posebni knjigi.

Zadnja številka »Přehleda« prinaša med drugim tudi Slovenské drobty, v katerih poročajo Tone Duhovnik o 15letnici Cankarjeve smrti in o 16. zvezku njegovih Zbranih spisov.

Troje izjav o filmu. Francoski pisatelj Paul Morand je odgovoril na vprašanje o bodočnosti filmske umetnosti: »Prepričan sem, da bosta kinematograf in televizija v bližnji bodočnosti postala edina oblika umetniškega izražanja. Gledališče in roman bosta umrla. Poezija se bo ohranila, a le v radijskih prenosih. — Drugi Francoz, René Clair, je odgovoril že stvarneje in treznejše: »Dokler bo filmska industrija temeljila na takih finančnih temeljih kot dolej, ni mogoče govoriti o kakem dvigu filmske umetnosti. Film danes ni umetnost, ampak obrt.« — Tretjo izjavo o filmu je podal av. Oče v pismu utrechskemu nadškofu, kjer piše: »Razmere so nas prisilile uživati film. Sovražniki Boga in duše so se polastili tega sredstva in se brez sramu bojujejo z njim kar najbolj brezvestno proti božjim in verskim stvarim. Ako se katolikom posreči, polastiti se tega orožja, bodo izkazali s tem cerkvi veliko uslugo.«

Silen vihar v hrvatskih krajih

Že včeraj smo poročali o silnem viharju, ki je v noči od torka na sredo divjal po Hrvatskem, v Slavoniji in na Primorju. Zagrebska meteorološka postaja je ugotovila, da je ta vihar krajevnega značaja.

Iz Koprivnice v Podravini poročajo, da je 16. t. m. zvečer nastal velik snežni metel. Vihar je bil tako hud, da je sredi Koprivnice potrgal telefonske in brzojavne žice. Ker so potrgane žice padle na električno napeljavo, je mestna elektrarna stavila obrat, da je bilo vso noč do srede opoldne mesto brez luči. Okrog Koprivnice je vihar vrgel 10 brzojavnih drogov. V sredo je bilo vse v ledu.

Iz Osijeka v Slavoniji poročajo, da je tam

vihar začel v torek ob 10. uri ponoči in je divjal do jutra. Takega viharja in snežnega meteža še ne pomnijo. Vse hiše so se tresle, tako je butalo vanje. Vse telefonske napeljave je seveda pokvarilo. Vsi vlaki so imeli velike zaostaje.

Posledno pa je divjal orkan na progi Zagreb—Belgrad. Med postajama Brod—Andrijevci je v razdalji več kilometrov polomilo 200 brzojavnih drogov. Pri tem je bilo poškodovanih več kmečkih hiš, ker je izruvane droge metalo na strehe hiš. — Tudi na liskii progi je bil strašen metel, manj pa na sušaski.

Gmotna škoda je velika.

Kaj pravite?

Oblasti so zadnje prijete tatinska tolpa, ki je kradla na debelo in dolgo po deželi. Spreja so člani te tolpe molčali, potem se je le nekdo izdal ter nekoliko povedal o grehih te tolpe. Kamen se je tedaj prišel valiti po hribu in ko so tovariši videli, da jih je eden že nekoliko izdal, so se oni odprli usta in tako so prijeli prihajati grehi na dan. Oblasti se zvedela prav vse, kaj je potejala ta tolpa, nato pa se jarnost. Da, nepoštena dejanja ne morejo dolgo ostati skrita.

Na ta primer se vedno spominim, kadar pri nas izbruhne kakšna velika afera in kadar se prične medsebojne obdolžitve. Zadržim se je nekdo v moralni oporčenosti razjezil ter o drugem odličnem in uglednem možu kar trdil, da na glavi sploh nima las, temveč samo maslo. Pa se je pričela godba, kakaj tudi gospod z maslom na glavi ni molčal ter je tudi o premo povedal nekaj prijetnih za občinstvo, ki je navedeno ploskalo obema, veseleč se, kako se maslo laja na glavah obeh, obenem pa tudi veseleč se, ker more biti le v vlogi opazovalca in gledalca in ker samo ni prizadeto.

Po slabi družbi glava boli, pa ne samo poštenih, temveč tudi nepoštenih. Vsaki slabi tovariši pa je po nekih čudnih naravnih zakonih zanesljivo zapisan razdor, ki slej ali prej pride.

Čeprav je novo leto že v kraj, vendar je še čas za prerokovanja. Mislim, da se ne morim preveč, če naprej napovem da bo naše radovedno občinstvo imelo letos mnogo brezplačne zabave z opazovanjem raznih razdorov.

Ključavničarski pomočnik postal bogat

Iz Smedereva poročajo: V Smederevu živi 21 let stari ključavničarski pomočnik Peter Jakovljevič s svojim mlajšim bratom Pavlom, za katerega mora seveda skrbeti še starejši brat, ker sta brez staršev. Oče jima je padel v svetovni vojni, mati pa je kmalu nato umrla. Ostala sta sama.

Ko je Peter toliko dorasel, da je mogel v šolo, je hodil v šolo in dovršil 3 razrede gimnazije. Potem pa se je sel učiti za ključavničarja. Te dni sta brata dobila obvestilo, da jima je v Marselju umrl stric Miloje ter jima zapustil 250.000 frankov. Na tega strica je Peter že čisto pozabil. Ni pa stric pozabil na svoje sirotne nečake.

Peter pravi, da bo, kakor hitro dobi denar, najprej dal napraviti spomenik na grobu svojega očeta, ki je pokopan doli v Macedoniji. Nato pa začel obrt na svoje. Stric Miloje Jakovljevič, ki je živel v Marselju, je tam zapustil veliko hišo za dom Srbov, ki bodo študirali v Marselju.

Ljudsko gibanje leta 1933

Mežica. Župnija šteje 2126 duš; rojenih je bilo 62 (1932. l. 57); dečkov 28, deklic 34, nezakon. 10. Umrlo: 23 (l. 1932. 35), moških 14, žensk 9. Porok: 18 (l. 1932. 12). Obhajil: 4088 (l. 1932. 4062).

Kotlje. Rojstev 16. Umrlo je 10 oseb, poročeni pa so bili trije pari. Obhajil okrog 3000.

Sv. Benedikt v Slovenskih gorah. Po zadnjem ljudskem štetju leta 1931 je štela naša župnija 2570 duš (leta 1921 pa 2600). V desetih letih izkazujejo matične knjige 226 duš prirastka, a šteti je je pokazalo nazadovanje. Kako to? Naši ljudje, zlasti revni, se izseljujejo v druge kraje Jugoslavije in tako tam pomagajo množiti število prebivalstva; pri nas pa padamo. Potem nam pa krivično očita belo kugo. — Lani je bilo rojenih 67 leta 1932 86), umrlo jih je 58 (56), poročenih je bilo 23 (17) parov. Prirastek prebivalstva znaša torej 9 oseb (lani 30). Sv. obhajil 21.000 (lani 20.375).

Sv. Rupert nad Laškimi. Župnija šteje 2191 prebivalcev; otrok je bilo lani rojenih 93, med njimi 4 mrtvorajeni; 46 moškega, 47 ženskega spola. Oklicanih je bilo 23, tukaj poročenih 14 parov. Umrlo je 38 oseb: 17 moškega, 21 ženskega spola. Sprevidenih je bilo 62 bolnikov; sv. obhajil se je razdelilo 11.850.

Tišina-Rankovec. Preteklo leto je bilo v župniji, ki šteje okoli 3500 duš, rojenih 80 otrok, umrlo je 46 oseb, poročenih je bilo 20 parov.

Koledar

Petek, 19. januarja: Marij in tovariši, mučenci.

Osebnosti

== Odlikovani so bili: z redom sv. Save III. r.: Hvala Josip, gradbeni nadzornik v p. v Zagrebu; z redom sv. Save IV. r.: Beber Rikard, tehnični višji svetnik banske uprave v Sarajevu; Majer Edvard, tehn. višji svetnik tehn. oddelka v Pirotu; Rozman Dragotin, tehn. višji pristav tehn. oddelka v Paračinu; z redom Jugosl. krone V. r.: Mahnič Hugo, tehn. svetnik banske upr. v Sarajevu; z redom sv. Save V. r.: Korec Emil, višji pristav ministertva za javna dela; Markuš Stefan, tehnik tehn. oddelka v Beranah; z zlato kolajno za vestno službo: Polaćek Josip, nadzornik cest tehn. oddelka v Derventi; Žerovnik Andrej, nadzornik cest tehn. oddelka v Travniku; Horvat Anton, banov, nadzornik cest tehn. oddelka v Mostarju; Knez Andrej, banov, nadzornik cest tehn. oddelka v Varaždinu; Horvat Gabrijel, tehn. zvanik banske uprave v Ljubljani; s srebrno kolajno za vestno službo: Učman Franc pri tehn. oddelku v Novem mestu; Jenko Ivan pri tehničnem oddelku v Kranju; Sergije Franc pri tehn. oddelku v Ljubljani; Muhic Ivan pri tehničnem oddelku v Mariboru; Primožič pri tehn. oddelku v Celju.

Kaj mora znati vsako dekle pred poroko in mlada žena po poroki?

Nova kuharska knjižica je, ki vam to pove, dobite pa jo za 10 Din pri »Saturnu«, Ljubljana, Gospodarska cesta 5. Če pošljete denar vnaprej, poštnine prostol. Knjižica se dobi v vseh knjigarnah.

Novi grobovi

† V Mengšu je umrl g. Gregor France, trgovec in posestnik. Pogreb dragoga pokojnika bo v petek dne 19. t. m. ob 4 popoldne na farno pokopališče v Mengšu. Naj mu sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— III. bolgarski stenografski shod in proslava 80 letnice prof. Antona Bezenskega. III. bolgarski stenografski shod, ki je bil, kakor je naš list že poročal, določen na dan 21. januarja t. l., je po inicijativi bolgarskega stenografskega društva »Brzopis« v Sofiji definitivno preložen na 15. aprila 1934, ki je obenem 80 letni rojstni dan očeta slovenske in bolgarske stenografije profesorja Antona Bezenskega. Obenem je stavilo društvo »Brzopis« sofijski mestni občini predlog, da se imenuje ena mestnih ulic — Anton Bezenske. Bolgarski stenografi so v živahni zvezi z odborom za proslavo 80 letnice prof. Antona Bezenskega v Ljubljani in se bodo udeležili tudi odkritja spominske plošče na Bezenskovi rojstni hiši v Bukovju v začetku julija t. l. Tudi za knjigo o Bezenskem delovanju med južnimi Slovani, ki jo bo omenjeni odbor izdal v teku meseca marca, za katero so prispevali Bolgari posvetilne članke, kateri bodo tiskani v knjigi v bolgarsčini, vlada v Bolgariji veliko zanimanje. Dolžnost je tudi nas Slovenec, da podpremo delovanje odbora in se odzovemo na pred tednom razpolsane okrožnice s tem, da nakažemo po priloženi položišču 20 Din za knjigo, ali pa vsaj malenkosten prispevek za stroške proslave, ker je vsak dinar dobrodošel. S tem pokažemo, da znamo vsaj primerno ceniti našega rojaka, kateremu je bratska Bolgarija izkazala največje spoštovanje.

— Upravi so poslali v zadnjih dneh: Za rudarske otroke v Zagorju 10 Din, za poplavlence 5 in 10 Din, za ubožce Cir. Kordeža 10 Din.

— Huda poškodba. Včeraj so v ljubljansko bolnišnico pripeljali 33 letnega Jožeta Šitarja od Sv. Ane nad Tržicem. Šitarja je neki sodelavec med prepričom z nožem zabodel v vrat in v desno roko. Poškodbe so prav hude, zdravniki pa imajo upanje, da bodo ranjenca rešili. Dogodek preiskuje orožništvo.

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode.

— Po desetih letih pojasnjen požar. V Sarajevu so aretirali predsednika občine Rajlovec Savo Šeslija pod sumom golufije in poiziga, iz Zagreba pa so pripeljali v Sarajevu Steva Gavriloviča, ki je bil aretiran v isti zadevi. Šeslija je naznanila njegova adoptivna mati iz masčevanja. Našla je neko pismo, ki zelo obtežuje Šeslija in Gavriloviča. Še leta 1923, kakor sledi iz tega pisma, sta zažgala gozd Sethovo pri Rudogju. Takrat je Gavrilović odpotoval k svoji ženi na Plitvička jezera ter je od tam pisal Šesliji sedaj najdeno pismo. V 22 točkah poučuje Gavriloviča Šeslija, kako naj zažge gozd. Po požaru sta dobila od Jadranske zavarovalne družbe 283.370 Din. Ker pa je bil Gavrilović prezadolžen, se je bal, da mu ne bi upniki zaplenili te vsote. Zato je svoj denar odstopil Šesliji. Aretirani Šeslija je pri zaslišanju izjavil, da ne ve ničesar o tem pismu. Tudi Gavrilović je v začetku tajil, ko so mu pa pokazali originalno pismo, je priznal, da je res on pisal to pismo Šesliji. Afera je vzbudila v Sarajevu in okolici veliko senzacijo.

— Za detektiva se je izdaljal. Krojač Martin Veček se je v neki gostilni v Vlaški ulici v Zagrebu izdaljal za detektiva in hotel od neke kmetice, ki jo je »aretirale«, izsiliti denar. Prišel pa je pravi detektiv, ki je rešil kmetico in odvedel v zapor krojača. Veček se zagovarja s pijanostjo.

— Motociklist poyozil učenka. V Zagrebu je šla 10 letna učenka Gjurgja Bočkaj čez ulico. V tem hipu je privozil neki motociklist in podrl deklico na tla. Mimoidoči so takoj priskočili na pomoč deklici, ki je ležala na tleh vsa okrvavljena. Deklica, ki se reševalni avtomobil, ki jo je odpeljal v bolnišnico, kjer so ji nudili pomoč. Zdravniki so ugotovili hude poškodbe. Proti motociklistu je uvedena preiskava.

— Pri hemeroidalni boleznii, zagatenju, natrižanih črevih abcesih, sečenem pritisku odebalelih tetnih bolečinah v križu tesnobi v prsih hudem eremem utripanju, napadim omotice prinaša uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice vedno prijetno olajšanje. Često tudi popolno ozdravljenje.

— Tat beži skozi zaprt okna. Zagrebškemu starinarju Lampetu je neznanec ponudil v nakup dve posteljini odeji. Starinarju se je neznanec zdel sumljiv in poslal je po stražnika. Ko je prodajalec odej to čul, je hitro stekel proti oknu, se zaletel vanj tako, da se je steklo razbilo in gotovo bi pobegnil, če ga ne bi zadnji hip starinar zgrabil in zadržal. Ker si je tat ob steklu porazil desno roko, mu je starinar začel izpirati rano. V tem se je tat vnovič iztrgal starinarju iz rok, skočil k drugemu oknu, katero je tudi razbil, in stekel po ulici. Starinar je začel kričati in na ulici se je začel lov za tatom. Končno so ga prišli in odvedli na policijo. Tam so ugotovili, da se piše Ivan Kraji, pri sebi pa je imel legitimacijo na ime Peter Kaučič. Policija sumi, da je Kraji izvršil v Zagrebu več vlomov.

— Pijen starec zažgal. 70 letni starec Ivan Švegel se je zagovarjal pred sodiščem v Petrinji, ker je v noči od 1. na 2. decembra zažgal svojemu sosedu

Proslava 100 letnice »Srpskih Novin«

Kraljev zastopnik general Stojanović, dr. Tomašić in dr. Kumanudi na otvoritveni proslavi 100 letnice »Srpskih novin«

Brnadu senik. V seniku je bilo sedem voz sena in dva voza slame. Vse to je zgorelo in ima Brnad škodo 5300 Din. Ko je Brnad zapazil, da mu gori seno, je prihitel na dvorišče in našel tam švepla, ki je bil pijan. Pred orožniki je švegel vse priznal, na sodišču pa je preklical, rekoč, da je orožnikom priznal zato, ker so ga tepli. Priče, ki so bile navzoče, ko so orožniki zasliševali švepla, so izjavile, da je švegel vse priznal čisto svobodno brez vsakega pritiska. Sodišče ga je obsodilo na šest mesecev strogega zapor.

— Potepuha ukradla 17.000 Din. Kmetu Španiču v Tkalcu pri Križevcih je bilo nedavno ukradenih 17.000 Din. Orožniki so kmalu izsledili tata v osebi potepuha Višnjica, ki je tatvino priznal in izjavil, da je denar ukradel skupaj s potepuhom Pečnikom. Višnjica so zaprli, za Pečnikom je pa izdana tiralica.

— Ukradeni odvjetnik. Včeraj smo poročali, da je bilo odvjetniku Strašimiru Vasiću v Zaječarju iz železne blagajne ukradenih 160 napoleondorov, 80 tisoč Din v bankovcih in vrednostnih papirjih v vrednosti 700.000 Din. Osumili so takoj odvjetnikovega šoferja Milivoja Radica, pri katerem so napravili hišno preiskavo in našli pri njem 104 napoleondore. Bankovcev in vrednostnih papirjev niso našli in Radic na noben način ni hotel povedati, kam je vse to skril. Sedaj pa poročajo iz Zaječarja, da se je Radic končno le udal in priznal tatvino. Vzel je gotovino in napoleondore, vrednostnih papirjev pa ni odnesel s seboj, marveč jih je pustil v neki omari v odvjetnikovi pisarni. Tam so vrednostne papirje res našli. Zanimivo je, da se v istem poslopiju, v katerem je bila vlomljena blagajna odvjetnika Vasića, nahaja tudi blagajna mestne policijske straže.

Jugoslovanska knjigarna

Župne urade in preč. duhovščino opozarjamo na nove oficije in masne formularje na finem papirju v Pustetovi izdaji:

S. Gabriellis a Virgine Perdolente (27. februar) za misale 5 Din, za brevij 4 Din.
S. Roberti Bellarmino (15. maj) za misale 3 Din, za brevij 3 Din.
Maternitatis B. Mariae Virg. (11. oktober) za misale 3 Din, za brevij 450 Din.
S. Alberti Magni (15. november) za misale 3 Din, za brevij 3 Din.

Ptuj

Prijava uslužbenkega davka. Davčna uprava opozarja delodajalce, ki plačujejo uslužbenški davek v davčnih znakih, da predložijo najdlje do 31. t. m. davčne knjižice za uslužbenški davek svojih uslužbencev davčni upravi v Ptuj v pregled. Nadalje se opozarjajo delodajalci in podjetja, ki zaposlujejo povprečno nad 20 delavcev ter so začeli obratovati v letu 1933, da se javijo do 25. t. m. davčni upravi radi plačevanja uslužbenkega davka vsak mesec v gotovini.

Kurji tatovi pred sodiščem. V zadnjem času so bile tatvine kološih v okolju Vurberga na dnevnem redu. Spočetka so mislili, da kradajo perutnino, lisice, dokler niso prišli na sled ljubiteljem teh živali orožniki iz Sv. Janja na Drav. polju, ki so aretirali dve osumljenki in ju izročili sodišču. V torek 16. t. m. sta se zagovarjali pred sodiščem in sicer Katarina Lizzi in Marija Reher. Ker sta svoje grehe skesano priznali, je bila sodba dokaj mila in sicer je dobila Katarina en mesec, Marija pa 14 dni zapor.

Komenda

Naš doseclanji kaplan g. Ivan Platika je bil imenovan za župnika v Smledniku. V nedeljo, dne 14. t. m. popoldne smo se farani na shodu katoliške akcije, kjer je bilo vbranih preko 700 ljudi, v prišrčni domači prireditvi, poslojili od gospoda župnika, »Vse, kar v fari čuti narodno in katoliško, vse je g. župnika visoko cenilo in ga ljubilo kot vzornega dušnega pastirja in vneta, neutrudnega delavca na prosvetnem in zadržnem polju. Pa vsaj je razumljivo, ker je deloval med nami nad osem let.

V ponedeljek 15. t. m. se je g. župnik odpeljal na svoje novo mesto v Smlednik, kamor ga je sprejelo 32 mož in fantov in kjer so ga smleški farani sprejeli prišrčno in navdušeno, tako kot dobro slovensko ljudstvo sprejema svoje največje prijatelje, svoje dušne pastirje. Zelimo g. župniku na novem mestu obilo uspeha, več veselja.

Šmarieta pri Rimskih toplicah

Po kratki, mukepolni boleznii nas je 14. januarja zapustil mladi, nadarjeni ter splošno priljubljeni »Frank«, kolporter nedeljskega »Slovenca«. Komaj 14 let je dopolnil in Bog ga je izbral ter poklical k sebi, kjer mu bo sotočje povrnjeno za vse njegovo trpljenje, ki ga je preстал v svoji neozdravljivi boleznii. Nihče izmed mladih raznasakev ni znal biti tako podjeten in priden prodajalec. Dasi bolan, je bil vedno vesel ter vsakomur uslužen. Nikdar ni potožil o svoji boleznii. Vdan Bogu je potrpežljivo prenašal bolezen, da smo ga vsi občudovali. Naj mu sveti večna luč! Njegovim svojcem ter trpečim materi naše iskreno sožalje!

Naznanila

Liubljana

1 Simfonični koncert v veliki dvorani Uniona drevi se začne točno ob 20. Spored: Beethoven: Violinski koncert s spremljevanjem velikega orkestra v d-duru. Solist Zlatko Topolski. »Morje«, simfonična vizija za soli, zbor in veliki orkester. Solisti: Marijana Bader, Ivan Franc, Dezider Halaz in Nikola Bogdan. Mešani zbor šteje 60 članov, orkester pa 70 članov, vsi gojenci državne glasbene akademije iz Zagreba. Dirigira rektor Fran Lhotka. Predprodaja vstopnic tekom dneva v knjigarni Glasbene Matice, od pol osmih dalje pa v veži pred unionsko dvorano.

1 Kino Kodeljevo. Drevi ob 8 premijera najnovejšega češkega filma »Janko in Metka«. V naslovni vlogi F. Kotl in D. Kminkova. Film je izdelala tvrdka Chicagofilm in Pragi. — Naročite urednice pravčasno! Tel. 31-62.

1 Združenje pošto-hranilniških nameščenecv v Ljubljani si je ustanovilo svoj bolniški fond, ki je začel poslovati 1. jan. letos. Namen bolniškega fonda je: zdravljenje, zdravlila, ustanovitve sanatorija oz. okrevališča, ki bo dostopno tudi občinstvu, če bo prosil. V korist tega fonda bo dne 3. februarja prireditve, na katero cenjeno občinstvo že danes opozarjamo.

Strokovna zveza privatnih in trgovskih nameščenecv Jugoslavije v Ljubljani ima svoj občni zbor v petek, dne 19. jan. 1934, ob pol 8 zvečer v društvenem prostoru Jug. strok. zveze, Delavska zbornica v Ljubljani s tem le sporedno: 1) Otvoritev in ugotovitev sklepčnosti, 2) Odebranje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3) Sprememba društvenih pravil, 4) Poročila funkcionarjev, 5) Volitve funkcionarjev, 6) Predlogi in sklepi, 7) Slučajnosti. — K polnoštevilni udeležbi vabi odbor SZPNJ.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočvar, Celovska cesta 34.

Maribor

m SSK Maraton. Jutri v soboto ob 20 v dvorani na Aleksandrovi 6 III. redni letni občni zbor društva. Udeležba za člansko obveznol

m Srednješolska mladina za mariborske reveže. Pevski zbor »Počitniške zveze« v Mariboru priredi v letošnjem letu večji vokalno-instrumentalni koncert, ki bo posvečen našemu nestorju skladatelju p. Hugolinu Sattnerju. Proslava je določena za 7. marec. Na tej prireditvi bo izvajala naša delavna mladina dve kantati. Kot novost je na programu kantata »V kripti sv. Cecilije« s tenorskim solom za mešan zbor in orkester. Kot druga pa njegova večno lepa »Jejtejeva prisega« s priljubljenim in znanim našim solistom p. Kamdom Kolbom. Obe kantati spremlja veliki orkester, ki ga bodo tvorili člani vojaške godbe, »Drave« in drugi priznani glasbeniki. Kot solisti sodelujejo gđni Večralova in Polška Zupanova, priznani solistki Sattnerjevega zbora, in g. Franci. Ves ostali del programa izpopolnijo solisti. Čisti dohodek bo pevski zbor »Počitniške zveze« poklonil mestni občini v Mariboru za Mestno pomožno akcijo. Prosimo upoštevanja za določeni termin od strani drugih društev, da bo akcija tudi uspešno dosegla svoj namen, kakor je idealno zamišljena od strani naše nadebudne mladine.

Celie

e Sestanek dekliške Marijanske kongregacije bo v nedeljo, dne 21. t. m. ob običajni uri.

Drugi kraji

Škofja Loka. V nedeljo popoldne ob 15 bo občni zbor krašč. soc. klobučarske skupine Jugosl. strokovne zveze v »Društvenem domu«. Člani in članice, ne pozabite priti!

Sneberje-Zadobrava. Pevsko društvo vabi v nedeljo dne 21. jan. ob 15 popoldne vse prijatelje v pevski dom, kjer vprizori Dramatični odsek burko »Novi župan Sinjegrajski«.

Ježica. Kmetijska podružnica vabi vse kmetovalce na predavanje o kmetijstvu, ki ga priredi v nedeljo dne 21. t. m. ob 3 popoldne v Gasilskem domu na Ježici. Predaval bo tajnik Kmetijske družbe g. Kafol.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 19. januarja: »V agoniji.« Globoko znizane cene od 5 do 14 Din.
Sobota, 20. januarja: »Praznik cvetočih češenj.« Znizane cene od 6 do 20 Din.

Opera

Začetek ob 20.

Petek, 19. januarja: Zaprti.
Sobota, 20. januarja: »Havajska roža.« Izven. Znizane cene, od 8 do 30 Din.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 19. januarja: Zaprti.
Sobota, 20. januarja ob 20: »Grofica Marica.« Gostovanje Marice Lubejove.

Sestra Antide Thouret - proglašena za svetnico

Sveti oče med slovesnostjo

V nedeljo 14. januarja je bila proglašena za svetnico usmiljenka blažena Antide Thouret, doma iz Besançon na Francoskem. Francoski poslanik pri Vatikanu je v svojem novoletnem voščilu dejal med drugim: »V vseh časih je Francoz videl v svetnikih in v francoskih svetnikih posebej patrone svoje domovine. Njihova vrsta neprestano narašča. Še pred zaključkom svetega leta bomo dočakali, da bosta dvignjena na oltar dve francoski redovnici, obe ustanoviteljici dobredelnih redov. Mi moramo biti hvaležni svetemu očetu, ker je s temi posvetitvami priznal čednosti Francozov in Francozini, ki delajo svoji domovini čast.«

Za Hubertom Fournetom in lursko Bernardko Soubirous je bila zdaj proglašena za svetnico Jeane Antide Thouret in za njo pride na vrsto Louise de Marillac. Za Veliko noč ob zaključku svetega leta pa se bo izvršila kanonizacija Don Bosca. Francozi so po pravici ponosni na svoje svetnike in iz Besançon je prišlo v Rim lepo število romarjev, ki so prisostvovali kanonizaciji. Toda bazilika sv. Petra je nudila vernikom nenavaden prizor: V njej je bilo zbranih okoli 5000 usmiljenk iz iste kongregacije, ki jo je svetnica Thouret tako utrdila in razširila, da se po pravici smatra za ustanoviteljico bratovščine same.

Svetnica je izvršila dela, zaradi katerih je bila proglašena za svetnico za časa francoske revolucije. Revolucija jo je l. 1787, zajela v samostanu in ko so bile l. 1793, razpuščene vse cerkvene bratovščine, je Antide prišla v svojo rojstno vas v Sancey-le-Long. Tu je zbrala okoli sebe otroke, jih učila veronauk, a obenem posvetila svoje življenje bolnikom. Toda njen poklic jo je klical v samostan. Šla je v Švico, toda tudi v Švici se ni mogla odtegniti vplivu revolucionarcev in redovnice so morale zbežati na Bavarsko, odtod v Avstrijo. Kmalu nato se je iz Avstrije vrnila v Besançon. Tu je prevzela neko šolo in sirotišnico. Med tem časom je vihar revolucije utihnil, konkordat je prinesel kongregacijam zopet svobodo. Svetnica Thouret se je lotila obnovitvenega dela. Pričela je ustanavljati samostane ne samo na Francoskem, temveč tudi v Švici, v Italiji in leta

1810. je ustanovila celo v Neapolju pomemben samostan. L. 1818. je tudi papež Pij IX. odobril pravila njene ustanove. V Neapolju je tudi l. 1826. umrla. Bratovščina, ki je imela takrat 136 hiš, jih šteje danes že 800 in te so raztresene po vsem svetu. Sestre delujejo po šolah, bolnišnicah, ječah, sirotiščih in celo v bolnišnicah za gobave.

V Neapolju je sestra Cecilija Pascena, ki je bila bolna za neozdravljivo ušesno boleznijo, nenadoma ozdravela, prav tako je na prošnjo sestre Antide ozdravela Paula Alieri na Malti, ki je dolgo let bolela za sklepnim revmatizmom. Ta čudež se je zgodil v kapeli sester usmiljenk na Malti v trenutku, ko so v Petrovi baziliki za binkošti l. 1926. slavili beatifikacijo sestre Antide. Na podlagi teh dveh čudežev je bila sestra Antida proglašena za blaženo in zdaj za svetnico.

★

Koliko hrane potrebuje delavec in njegova družina

Koliko denarja rabi angleški delavec za prehrano, da ostane zdrav in zmogel dela? S tem vprašanjem se je bavil odbor angleške zdravniške družbe in je po skrbnem proučevanju prišel do tega zaključka:

Angleški delavec potrebuje 5 šilingov 10,5 pence. To je približno 90 Din na teden. To so seveda samo stroški za hrano. Družina, ki sestoji iz moža, žene in iz enega do dveh otrok, potrebuje 13 šilingov 6 pence (okoli 185 Din). Družina s tremi otroci v starosti od 5 do 9 let potrebuje za prehrano 22 šilingov 6,5 pence (okoli 310 Din) na teden.

Računati je treba, da potrebuje mož dnevno 3400 kalorij, ženska nekoliko manj in dojenček samo tretji del. Toda radi velike uporabe mleka je prehrana dojenčka kljub temu draga. Nadalje je omenjeni odbor sestavil poseben jedilni list za prehrano možkega v enem tednu:

675 gramov govejega mesa, 225 gramov svinjskega mesa, 225 gramov slanin, 100 gramov govejih jeter, 5 jajec, 225 gramov sira, 800 gramov mleka, 100 gramov suhih rib, 100 gramov masla, 50 gramov testenin, 100 gramov masti, 2 kilograma koruzne moke, 3,25 kg kruha, 450 gramov sladkorja, 350 gramov marmelade, 2,25 kg krompirja, 100 gramov suhega graha, 100 gramov čaja, 225 cvsenih kosem, 100 gramov riža, 225 gramov sirupa, 450 gramov zelja, 100 gramov suhega fižola, 225 gramov ječmena in za 7 pence sadja

S to hrano se lahko krepko drži pokoncu vsak mož.

General Jan Baptiste Marchand, star 71 let, je umrl v Parizu. Marchand je znan po svojem držnem činu, ko je l. 1898 zasedel mestec Fašodo, ki je takrat sodilo v angleško vplivno sfero v Sudanu. Tedaj je lord Kitchener, poveljnik angleških sudanskih čet v naglici prikorakal na mesto in kmalu bi bilo prišlo do spopada med francoskimi in angleškimi četami. Po dolgih pogajanjih so Francozi izpraznili Fašodo in s tem je bil postavljen temelj francosko-angleškemu prijateljstvu.

Svojevrsna morala

»Ali mi lahko posodite 100 Din?«

»Ne!«

»Potem se moram še danes zaročiti.«

Mirko: »Zakaj tako tečeš?«

Rudolf: »Ob 19 pošto zapro in jaz si moram prej napolniti svoje polnilno pero.«

General Sanjurjo (označen s križcem) kot jetnik med roboto. Na drugi strani isti general kot vrhovni poveljnik španske armade v Maroku. Tedaj je bil general še na višku svoje slave. Na sliki se vidi vsa tragika njegove usode. Sanjurjo je bil po uporih španskih monarhistov obsojen na smrt, toda predsednik republike ga je pomilostil na dosmrtno ječo. — Norvežanka Synnøve Lie je na ledu prevozila progo 1000 metrov v času 1.48,1 in je s tem postavila nov svetovni rekord.

Ponosni „Smaragd“ se je razbil“

Prav tisti dan, ko je prispela v Pariz četa francoskih letalcev, ki je slavno dovršila dolgo in nevarno turnejo po Afriki, je zabrel telefon na letalski postaji na letališču Bourget pri Parizu in ozirom iz mesteca Corbigny so javili, da je eno naplispkih in najnovejših trgovskih letal treščilo tam na tla. Radi eksplozije so zgoreli vsi potniki po številu deset: Pasquier, guverner Indokine, kapitan Bussault, njegov pomočnik Chaumié, ravnatelj civilnega letalstva v ministrstvu letalstva Balazuc in njegova žena, generalni ravnatelj tehnične službe v istem ministrstvu Nogues, propagandni načelnik letalske družbe »Air-France«, Larrieu, višji uradnik v ministrstvu letalstva Launay, pilot Crampell, mehanik Quirell in radiotelegrafist.

To je bilo letalo »Emeraude« (Smaragd), ki se je 21. decembra dvignilo z letališča Bourget proti Indokini na Daljnem vzhodu. Letalska družba je hotela uvesti hitrejšo redno letalsko zvezo z Indokino s pomočjo najmodernejšega tipa letal. »Smaragd« je pri poskusnih vožnjah v Bruxelles in nazaj ter pri vožnjah ob Sredozemskem morju letel z lepo brzo 300 km na uro. Po teh srečnih preizkušnjah so se z letalom podali na prvo vožnjo v Indokino. Kakor je že razvidno iz seznama ubitih oseb, so šli na poskušnjo vožnjo najvišji uradniki francoskega letalskega ministrstva in tudi letalske družbe Compagnie Air-France. Letalo je vodil izkušeni pilot Launay. Vračalo se je že iz Indokine in po dolgi in brzi vožnji končno treščilo na tla prav v svoji domovini na Francoskem tik pred smotrom. V Indokini sta se vkrcala še sam guverner Pasquier in njegov pobočnik. Letalo je bilo trimotorno in v glavnem istega tipa kakor »Trait-d'Union«, v katerem sta našla smrt slavnega pilota Le Bris in Mesmin. Francoski piloti in tudi tovarne so bili poronili na to letalo. Kakor že rečeno, je pri preizkušnjah doseglo izredno brzino za potniška letala, saj je n. pr. na poskusni vožnji Pariz—Dakar letelo s hitrostjo 302 km. Letalska družba je že naročila 20 takšnih novih letal in tudi Belgija je naročila eno.

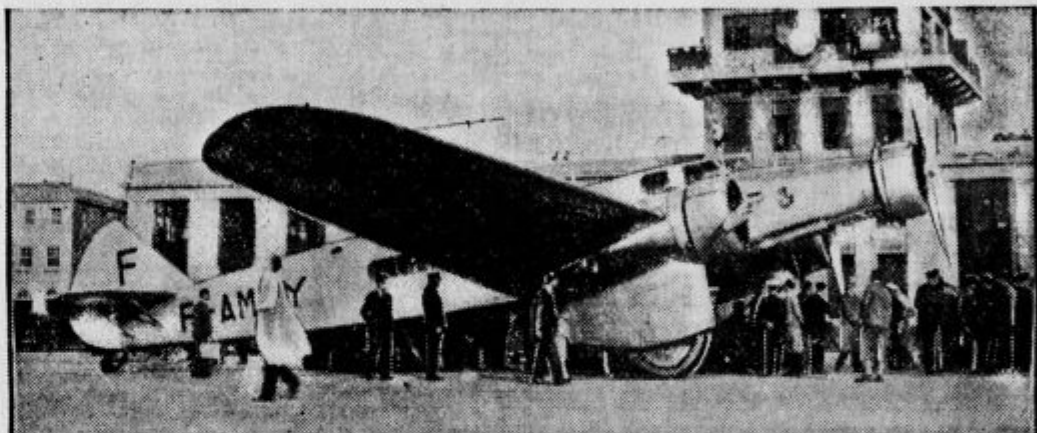
V ponedeljek ob 18.15 se je letalo na povratku iz Indokine dvignilo v Lyonu in ob 19.30 je njegov radiotelegrafist še javil, da leti 1600 m visoko in da ga je zajel snežni vihar. Pozneje ni

bilo več nikakega obvestila in v Dijonu, kakor tudi v Bourgetu so čakali na poročila, ko je ob 20.45 orožniška postaja v Corbigny-ju javila, da je letalo treščilo na tla. Okoli 19.30 so bili orožniki prav pri večerji, ko so zaslišali brnenje letala v neposredni bližini. Letalo je komaj kakih 150 m visoko. Tudi več drugih prič je letalo opazilo in radovedneži so sledili njegovemu letu. Nenadoma so zaslišali strahovit pok. Letalo je eksplodiralo

Dve žrtvi letalske nesreče pri Corbignyju. Na levi g. Pasquier, na desni Chaumié

in treščilo na tla. Od vseh strani so pritekli na pomoč župan, ognjegasci, orožniki in drugi meščani, toda vse je bilo zaman. Vsi so morali prisostvovati strašnem prizoru, ko je letalo gorelo kakor baklja. Ogenj je razvijal takšno vročino, da se letalu ni mogel nihče približati več kakor do razdalje 100 metrov. Gledalci so morali čakati, da strašni ogenj opravi svoje delo. Šele, ko je zgorela zadnja kapljica bencina, so se mu mogli približati. Videli so, da je ostalo samo ogrodje in med njim 10 zgorelih človeških trupel. Šele po dveh urah so mogli pričeti z »reševanjem«, ker je ogenj trajal polduro uro. Železje je bilo še razbeljeno, ko so nesrečne žrtve z velikim trudom izvlekli izpod ostankov krasnega letala, ki je bilo ponos francoske letalske industrije.

To je še ostalo od krasnega letala. Zgoraj: »Emeraude«, ponos francoskega letalstva pred odhodom.

Dežela brez gospodarja

Mednarodno razsodišče v Haagu se je sestalo po novem letu, da bi sklepalo v zadevi »dežele brez gospodarja«. To je Vzhodna Grenlandija med 72 in 75 stop. severne širine. Ima maloštevilno eskimsko prebivalstvo, ki ne pozna nikač državnih oblasti. Danska in Norveška, ki se prepirata radi dežele, sta se prvič obrnili na mednarodno razsodišče decembra leta 1932. Takrat je bila razprava preložena za nedolgočas, ker sta morali stranki doprinesiti dokaze za svoje zahteve. Lani je poslala norveška vlada raziskovalce, ki so prvič posneli zemljevid spornega ozemlja. »Dežela brez gospodarja« je pokrita z večnim ledom in snegom. Samo ob morju štrli izpod tega pokrova divje razklana skalnata obala. Vendar mlka človeško pohlepnost tudi ta kraj. Če ne bo drugače koristil lastniku, ima vsekakor važno lego kot postojanka na zračni poti v Ameriko.

Naiboliši odgovor

»Tovariš učitelj« je stavil »tovarišem učencem« pismo nalogo pri polletnih izpitih iz ruske književnosti v neki moskovski srednji šoli. Glasila se je: »Kaj bi počel Evgen Onegin v naši dobi?« Dva so prinesli zvezke z odgovori. Seveda so se potrudili po predpisih. »poudariti razredno stališče« in izraziti »proletarsko ideologijo«. Eden je ugal, da bi Jožvel Onegin pod Sovjeti prepoved in se vrstil med pristaje zmagovalnega komunizma. Drugi je nasprotno mislil, da bi zašel Onegin med bele in naposled med emigrante. Tretji je mislil, da bi poskušal Onegin kot sovjetski uradnik »prodati SSSR mednarodnemu kapitalizmu« in naposled pri

šel med sodnike G. P. U. A. V nekem zvezku je bilo kratko zapisano: »Evgen Onegin v naši dobi bi moral sedeti v naslanjaču in ves dan dremati.« Učitelj je oštel avtorja: »Kaj to pomeni? Zakaj?« Avtor odgovori: »Zato, tovariš učitelj, ker bi bil Onegin zdaj sto ali še več let star.«

Lord Rothermere, lastnik znanega angl. tiskovnega trupa, ki izdaja tudi list »Daily Mail«, je v zadnjem času izvršil novo metamorfozo. Ze nekaj let prej je podpiral v svojem velikem listu Musonija, pozneje pa se je njegovo navdušenje ohladilo. Pojasnilo za to izpremembo bi dali gospodje, ki razpolagajo z različnimi dispozicijskimi fondi. Vsaj tako trdi italijanska emigracija. V zadnjem času je lord Rothermere, ki je nam znan posebno radi svoje revizionistične gonje, odločil za angleški fašizem. Njegov list »Daily Mail« je namreč priobčil članek, v katerem Rothermere hvali fašizem

Sport

Prvenstvo LZSP v smučanju

V soboto in nedeljo se bo vršilo pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marušića, mestnega načelnika g. dr. Puca in komandanta dravske divizijske oblasti g. generala Čukavca smučarsko prvenstvo ljubljanske zimskosportne podzveze. V soboto bodo teki za seniorje, juniorje in naraščaj, v katerih nastopijo naši najboljši tekmovalci, večkratni državni prvaki Joško Janša, Knap, Šramel, Jenko, Dečman, Baeblor in juniorji Istenič, Kuštajn, Mihalek in drugi. — V nedeljo popoldne bodo skoki na ilirijanskih skakalnicah na Mostecu, kjer nastopijo naši najboljši skakači med drugimi Šramel, Dečman, Palme, Pribošek, Bere, Istenič in drugi. — Prireditev bo zelo zanimiva, zlasti skoki, h katerim vabimo vse sportno občinstvo, da si ogleda naše mojstre.

Hokey na ledu v Ljubljani

Grazer Athletik Klub: Ilirija v soboto ob 15 in v nedeljo ob 10 na drsališču Ilirije ob Celovski cesti.

Jutri in v nedeljo bomo imeli v Ljubljani prvorazredno moštvo GAK-a iz Grada, ki bo nastopilo proti ilirijanskim hokej-igralcem. Moštvo Ilirije je pokazalo v tekmi z Mariborom velik napredek, kar je zasluga internacionalnega trenerja Raucha. Ilirija bo skušala svoj neuspeh v Mariboru, kjer je izgubila tekmo zaradi pomanjkanja rutine, na domačem igrišču popraviti. — Moštvo Ilirije nastopi v sestavi kot v Mariboru razen dveh igralcev.

Ker je to prva hokej tekma v letošnji zimski sezoni v Ljubljani in ker je način te igre sličen nogometu, vendar še bolj napet, zato vabimo naše sportno občinstvo, da poseti obe tekmi v čimvečjem številu. Obenem bosta ti dve tekmi zadnja preizkušnja ilirijanskih hokej-igralcev za mednarodni turnir na Bledu, kjer nastopijo štiri inozemska moštva. Zato bodo napeli naši fanje vse sile, da si izvojujejo časten rezultat.

Nogometne tekme za zimski pokal

V nedeljo nastopijo zopet trije pari.

Nogometni turnir za zimski pokal se v redu nadaljuje in je dosedanj potek bil povsem normalen, če izvajamo nedeljsko tekmo, pri kateri so se nekateri gledalci pregoreče upirali prošnji sodnika. Odbor za ZP je ukrenil potrebno, da se kaj takega več ne pripeti.

Dosedanje tekme so imele za sedanje dobo precej gledalcev. Število istih je čedalje večje in le želeči bi bilo, da vsi pripomorejo socijalni akciji, ki se izvaja potom tega turnirja.

Prihodno nedeljo bosta nastopila v Ljubljani dva para, na igrišču Hermesa s pričetkom ob 13.30 in 15: Mars-Reka in Slovan-Primorje. V Kranju gostuje Disk iz Domžal, ki bo gost tamošnjega Korotana. Tu prične tekma ob 14.30.

Pred občnim zborom JZZS in ustanovnim obč. zborom LTTP

V nedeljo 21. t. m. bo v Zagrebu prvi redni glavni občni zbor Jugoslovanske Zveze Ženskih Sportov, ki je bila ustanovljena lani meseca maja. Je to naša najmlajša sportna zveza, v kateri so vključeni klubi, ki goje ženske sporte, predvsem hazeno in lahko atletiko. Ljubljanska podzveza bo stavila skupščini več predlogov, predvsem je važen predlog o pravilniku in poslovanju zveze, t. j. sprejme naj se v celoti pravilnik ljubljanske podzveze in naj se ukine dosedanje zvezno poslovanje, ki je razdeljeno v dve sekciji, lahkoatletsko in hazensko, katero zvezo samo in klube obremenjuje, v sportnem oziru je pa sploh nemogoče. Niti eno leto ne obstoja zveza, pa že vidimo, da bo delo hazene in lahke atletike v eni zvezi oteženo, posebno, ko se bo število klubov, ki goje žensko lahko atletiko, povečalo in tu bo treba že skoraj misliti na samostojno zvezo za žensko lahko atletiko. (Prej je pripadala tudi ženska lahka atletika pod JLAS.) Ljubljanska podzveza bo predlagala dalje običnemu zboru, da izpostavi pri ministrstvu za telesno vzgojo, da smejo dekleta meščanskih in srednjih šol sodelovati v sportnih klubih, dalje predlaga podelitev avtonomije hazenskim sodnikom, dalje da dobijo tudi hazenske družine, ki potujejo po državnih železnih polovnično vožnjo kot jo imajo nogometna moštva, osnivanje lahkoatletičkega sodniškega zbora za ženske lahkoatletičke prireditve in končno termine za izvedbo državnega prvenstva v hazeni in lahki atletiki. Ljubljanska podzveza bo zastopala na običnem zboru tajnik in tehnični referent za hazeno g. Balesar. O poteku običnega zbora bomo poročali.

V zadnjih letih je tudi table tenis zavzel pri nas velik razmah, število klubov, ki goje ta sport, se je povečalo in nastala je nujna potreba, da si ustanove naši klubi lastno podzvezo. V soboto bo ustanovni občni zbor table tenis podzveze, ki bo skrbela pri nas za propagando table tenisa sporta, organizirala prvenstvo dravske banovine, razne internacionalne turnirje, dvomatche. Kakor doznavamo se bo ob priliki deomatcha Graz: Ljubljana v Grazu vršil tudi meddržavni match Austria: Jugoslavija. Tudi o poteku tega običnega zbora bomo poročali.

★

Razpis damske preenstrene tekme MZSP v Ptuj, pod vodstvom Sportnega kluba Ptuj, dne 2. februarja 1934 ob 14. — Start in cilj pri gostilni »Novi svetec« v Ptuj. Proga vodi čez Panoramski hrib. Dolžina proge 5 km. Proga je v splošnem lahka. Padec znaša kvečjemu 10 do 12%. — Prva kategorija tekmovalk do 20 let; druga kategorija tekmovalk od 20 let naprej. Pravico za štartanje imajo le verificirane tekmovalke. Prijavnina: 10 Din za osebo. Prijave do 31. januarja 1934, kasneje proli dvojini prijavnini na Sportni klub Ptuj, v roke g. dr. Ivan Schneditza, advokata v Ptuj. Zrebanje dne 1. februarja 1934 ob 20 v Društvenem domu v Ptuj. Posamezna darila se bodo osem dni pred tekmo službeno objavila. V primeru slabih snežnih razmer se bo tekma odpovedala potem Radio-Ljubljana, dne 1. februarja t. l. z opoldanskimi novostmi. — Sportni klub Ptuj.

SK Bloke. Tukajšnji smučarski klub je imel v nedeljo, 14. jan. 1934 veliko klubsko tekmo za prvaka kluba na progi 15 km. Pri tekmi je nastopilo 23 članov iz Bloke, Loža, Grahovega in Loškega potoka, kakor tudi 15 dečkov v starosti 7—15 let na progi 2 km.

Tekme se je udeležil tudi g. komandant gran. čete kap. I. r. Božo Milošević, ki je tudi podpreds. SK Bloke, z dvema tekmovalcema, pod vodstvom podpor. Miodraga Kovačevića.

Točno ob 14 je krenila armada naših belih višev, razvrščeni po disciplinah v veliki povorki skozi Novo vas do Fare na start. Pred sprejdom je

igrala klubska godba iz Loža pod vodstvom g. Vil. Zabukoveca, katere je dala še posebno praznično obličje celi prireditvi, tekmovalcem pa poguma v boju za prvaka.

V hudi borbi in ostri konkurenci je zmagal naš agiliti član Anton Klančar, Nova vas št. 24, v času 1:24.46; drugi je prišel na cilj v času 1:25.27 Franc Zidar, Sv. Duh; tretji je bil Laurič Stanko iz Loža, v času 1:26.34, četrti Joško Kraševac, Nova vas, v času 1:27.13; peti Stanko Tome, Nova vas, v času 1:28.45. — Pri otroški tekmi na 2 km je bil ponovno prvak mali 8-letni Dušan Modic, Nova vas, kateri je desegal v času 0:57. Ta tekma je bila radi hude megle, ker so nekateri zašli, razveljavljena.

V prvem krogu je v slajni formi vozil graničar kaplar Dragomir Dindjič, a je vsled forsiranja od početka proti koncu popolnoma odpovedal ter prišel kot sedmi na cilj.

Tekma je bila v resnici krasno in brezhibno izpeljana, za kar so skrbeli vsi agiliti in izkušeni odborniki pod vodstvom predsednika g. Milana Modica in agilnega tehničnega referenta g. Milana Vrtačnika, šol. uprav., tako da bo ta veliki klubski dan vsem ostal v najlepšem spominu. — Smuk!

Ljubljanski zimsko-sportni podzvez (službeno). Ob 20 v damski sobi kavarne Emona širša seja upravnega odbora. — Vsi odborniki, kot tudi vsi oni gospodje, ki so na zadnjem sestanku prevzeli kakšno funkcijo, se naprošajo, da se seje sigurno udeležijo.

Klubi se opozarjajo, da je zvečer žrebanje in pravočasno prijavilo tekmovalce. Vabijo se delegati, da seji prisostvujejo. — Tekmovalci morajo biti radi zdravniškega pregleda uro pred startom pri Čadu pod Rožnikom.

SK Ilirija (smučarska sekcija) ima drevi ob 20 v klubski sobi kavarne Evropa sestanek vsega štaba. — Trener g. Marx, ki prevzame vodstvo treningov po prvenstvu, bo držal predavanje o maza-nju in dal v splošnem vsa navodila. Zato polnoštevilno in točno.

Smučarska sekcija »Grafika« priredi v nedeljo štafeto tekmo za pokal SGRJ. Naprošam vse član-e, da pridejo nocoj ob 20 na sestanek v klubske prostore. — Načelnik.

SD Sora, Dravje. Nocoj ob 20 gimnastične vaje v Gasilnem domu. Vabljeni vsi člani tečajniki!

Mariborska zimskosportna podzveza ima v nedeljo motoskičing in skijöring na vojaškem ved-bališču Tezno pri Mariboru skupno z motosekcijo Peruna, 27. in 28. januarja smučsko tekmo vanje v teku in v skokih posamezno in kombinirano (za tekmovalce in za moštvo) za prvenstvo MZSP in dravske banovine. Opozarjajo se vsi tekmovalci, da se pripravijo za te tekme. Informacije za 21. januar pri g. Crepinko, trgovcu, Meljska cesta, za 27. in 28. januar v trgovini Sport Stojec, Trg svobode. K vsem prireditvam vozijo avtobusi mestnega avtobusnega podjetja. Vožnja tja in nazaj 5 Din v predprodaji na postajališču avtobusnega podjetja na Glavnem trgu. Člani, ki niso še poravnali prispevkov, se opozarjajo, da to nemudoma izvrše, ker se bodo brezizjemno črtali iz seznama članstva 25. januarja.

ZSK Hermes, table-tenis sekcija. V sredo se je vršil občni zbor. Po poročilih funkcionarjev in absolutoriju odboru se je konstruiral pri volitvah novi odbor z načelnikom g. Ciglarjem. Pri volitvah sta bili postavljeni dve listi ter je že iz tega razvidno, da je bilo zanimanje veliko, in je zmagala lista, ki so jo predlagali mlajši člani sekcije. V odbor so ponovno izvoljeni vseskozi objektivni in dobri sportniki ter želimo tej sekciji Hermesa obilo uspeha v bodoče. Sekcija priredi 18. in 19. marca velik propagandni tabletenis turnir. Ta turnir bo eden največjih, ker se ga bodo predvidoma udeležili vsi v jugoslovanski table-tenis zvezi vključeni klubi ter že sedaj opozarjamo na to cenjeno občinstvo.

Vremensko poročilo JZZS in SPD

Stanje 17. januarja ob 7:

Mojstrana: —6, jasno, sever, 12 cm novega snega na podlagi, smuka idealna, skakalnica uporabna, izgledi in smuka v planinah idealni.

Zelenica: —7, jasno, solčno, severozapad, 25 cm snega na podlagi, smuka prav dobra, izgledi in smuka v planinah prav dobri, koča oskrbovana.

Mrzlica: —3, oblačno, lahen zapadnik, 20 cm novega snega na podlagi 60 cm, sneg južen, smuka dobra, skakalnica uporabna, izgledi za nedeljo ugodni.

Kamnik: —4, jasno, mirno, 8 cm novega snega na podlagi 20 cm, sneg sreč, smuka dobra, skakalnica uporabna, smuka v planinah prav dobra.

Bloke: —10, jasno, sever, 50 cm snega na trdo podlago, smuka in izgledi prav dobri.

Smučarski dom na Pokljuki (16. jan. ob 7): Pada suh sneg, mirno, 25 cm snega na podlagi 160 cm, smuka prav dobra, izgledi in smuka v planinah idealna.

Stanje 18. januarja ob 7:

Bistrica-Bohinjsko jezero: —8, jasno, 5 cm snega na trdi podlagi 80 cm, smuka idealna.

Bled-jezero: —6, jasno, mirno, 30 cm snega, led uporabljiv, debelina 25 cm.

Kranjska gora, Rateče-Planica: —8, barometer se dviga, jasno, mirno, 20 cm snega na trdi podlagi, Trsič in Tamar 350 cm snega.

Rimski vrelec: —7, jasno, mirno, 25 cm novega snega na podlagi 30 cm, smuka idealna, skakalnica uporabna, sankališče dobro, cesta za sani uporabna.

Pohorski dom, Mariborska koča: —7, mirno, jasno, 30 cm snega na podlagi 40 cm, smuka idealna, skakalnica uporabna.

Ruška koča: —7, jasno, mirno, 30 cm novega snega na podlagi 40 cm, smuka idealna, sankališče zelo dobro.

Klepnj vrh: —8, jasno, mirno, 35 cm novega snega na podlagi 45 cm, smuka idealna.

Pesek: —8, mirno, jasno, 35 cm novega snega na podlagi 50 cm, smuka idealna, skakalnica uporabna.

Senjorjev dom: —9, mirno, jasno, 30 cm novega snega na podlagi 45 cm, smuka idealna.

Činžat nad Falo: —6, mirno, jasno, 12 cm novega snega na podlagi 40 cm, smuka idealna.

Sv. Lovrenc na Pohorju: —6, mirno, jasno, 15 cm novega snega na podlagi 50 cm, smuka idealna, sankališče uporabno, cesta za sani uporabna, skakalnica uporabna.

Ribnica na Pohorju: —5, mirno, jasno, 15 cm novega snega na podlagi 45 cm, smuka idealna, cesta za sani izborna.

Gospodarstvo

Italijanska darila Avstriji Tajne ugodnosti

V preteklem letu je dovolila leta 1932 sklenjena lyonska pogodba med Avstrijo in Italijo veliko povečanje avstrijskega izvoza v Italijo. Sklenjeno je bilo sicer, da Avstriji dovolijo naravnost prednostne carine, toda radi ugovorov drugih pogodbenih držav do tega ni prišlo. Zato pa je Italija dala Avstriji tajne prednosti, katere bridko čuti tudi naš lesni izvoz. Te tajne prednosti obstoje v izvoznih premijah, ki se dajejo v obliki kreditnih olajšav, namreč navideznih kreditov, katerih vrnitve se ne zahteva.

Za finansiranje tega sistema je bila organizirana Italijansko-Avstrijska družba za pospeševanje izvoza s sedežem v Rimu in podružnico na Dunaju. Družba ima glavnice 36 milijonov, od tega so dale tri italijanske velebanke po 10 milijonov lir, 6 milijonov pa avstrijski državni »Kreditinstitut für öf-

fentliche Unternehmungen«. V prvem poslovnem letu (od novembra 1932 do novembra 1933) je bilo za premije porabljenih 18 milijonov lir, ker je v tekočem poslovnem letu pričakovati, da bo porabljena enaka vsota, bo treba čez leto dni dati zopet nov kapital ali pa kako drugače spraviti skupaj za premije potrebna sredstva.

Največ je bilo izplačanega v korist avstrijskega izvoza, dočim so pri italijanskem izvozu v Avstrijo bili deležni teh ugodnosti samo nekateri predmeti, n. pr.: oranže, katerih odjem je v Avstriji narasel za 60 odstotkov po količini.

Posledice navedenih premij se vidijo v veliki aktivnosti avstrijske trgovske bilance z Italijo; ta je v 6.6% v prvih 10 mesecih 1933 narasla na 75.6% v prvih 10 mesecih lani.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke za 15. januar kaže tele postavke (v oklepajih izpremembe v primeri z izkazom za 8. januar, vse v milijonih dinarjev):

Aktiva: zlato 1.795.0, valute 0.04 (—0.08), devize 81.80 (—3.24), skupna podlaga 1.876.9 (—3.3), devize izven podlage 81.14 (plus 6.76), kovani denar 289.1 (plus 40.16), posojila: menična 1.772.54 (—7.8), lombardna 280.3 (—10.85), prejšnji predjudni državi 1.715.6 (plus 0.13), efekti rez. fonda 5.7 (plus 1.7), razna aktiva 123.6 (—3.1).

Passiva: bankovci v obtoku 4.179.6 (—73.9), drž. terjatve 5.3 (—0.6), ziro-računi 540.6 (plus 52.1), razni računi 552.5 (plus 13.7), skupno obveznosti po vidu 1.098.6 (plus 65.1), obveznosti z rokom 1.138.6 (plus 4.5), razna passiva 278.4 (plus 34.1).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5.278.4 (—8.8), skupno kritje 35.55 (35.56), od tega samo zlato kritje 34. (33.94).

Izkaz beleži običajno razbremenitev denarnega trga, ki je vidna v dotoku kovanega denarja bančne blagajne, v zmanjšanju obtoka bankovcev ter povisšanju obveznosti po vidu ter povečanega obtoka blagajniških zapisov.

Stabilizacija dolarja - stabilizacija cen

Gotovo je, da bo kongres dovolil Rooseveltu devalvacijo dolarja, o kateri govori v poslanici. Ni pa govora o stabilizaciji dolarja. O. predsednik hoče imeti proste roke, da lahko izpreminja zlato vsebino dolarja do 16.75% novega dolarja ali pa med 60 in 50% vrednosti sedanjega dolarja.

To ne pomeni stabilizacije dolarja z ozirom na medvalutni tečaj, ampak stabilen dolar po kupni moči, torej z ozirom na cene. Sedaj Roosevelt ne namerava več dvigati cen, ampak jih hoče stabilizirati na sedanjem nivoju s pomočjo premikanja dolarja in s tem valutnih tečajev. Novi dolar bo takozvani blagovni ali indeksni dolar, katerega vrednost bodo odredile cene, odnosno se bo ravnal po indeksu cen, dočim je bil doslej vezan na zlato.

S tem je Roosevelt, kot piše Frankfurter Zeitung, ustvaril elastično bazo za nadaljnje eksperimente, ki so potrebni za oživiljenje gospodarstva.

Veliko vprašanje pa je še vedno financiranje obnovitvenega dela. Proračunski deficit gre v milijarde dolarjev in veliki dobiček pri prevzemu zlata bo služil predvsem za nadaljno obnovitveno akcijo.

Poleg tega pa hoče Roosevelt potrebna sredstva dobiti s posojili in nikakor ne posega k tiskanju bankovcev za državne potrebe. Tu pa mora garantirati podpisovalcem državnih posojil vsaj kolikor-toliko stalnost, da ve vsakdo, da ne more izgubiti svojega kapitala. Zato se je sedaj dolar kolikor-toliko stabiliziral. Vprašanje pa je, če bodo posojila tudi podpisana v potrebni višini. Kaj je prihodnja taza Rooseveltovih gospodarskih in denarnih eksperimentov?

★

Gospodarska Mala zveza. Gospodarski svet Male zveze je končal svoje zasedanje. Sklenjene so bile resolucije o sodelovanju vseh treh članic. Konferenca je našla pota in načine, na podlagi katerih se bo medsebojni promet članic povečal za polovico sedanje svote.

Česka trgovinska bilanca je lani zaključena z aktivnostjo 21 milj. Kč v primeri s 144 milj. Kč za leto 1932.

Nemška zunanja trgovina je izkazala lani v decembru aktivnost v znesku 49.5 milj. mark. Skupno je bila lani nemška zunanja trgovina aktivna za 608 milj. mark, kar pomeni, da se je aktivno nemške zunanje trgovine zmanjšala za eno tretjino.

Investicijska dela v USA. Predsednik Roosevelt je zaprosil kongres za dovolitev dvamilijardnega kredita za javna dela.

Kaj pravi Cassel o dvigu cen z razvrednotenjem valute. Prof. Gustav Cassel iz Stockholma pravi: Poskus dvigniti notranji nivo cen s predložitvijo znižanjem zunanje vrednosti je ovinek, ki ima lahko težke mednarodne posledice. Ta posledica je namreč lahko v tem, da se zunanja vrednost valut hitreje in močneje zniža kot nje notranja vrednost.

Japonska eksportna ofenziva. Japonska se ima v nemali meri zahvaliti za dvig svojega izvoza državnemu pospeševanju izvoza. Japonska je uvedla poseben sistem za podpiranje izvoza, ki obstoja v danjuju predjudov na izvozne menice, pri katerem prevzame država garancijo za dve tretjini. Praktično pa pomagajo še svetovalci v trgovskih zadevah, ki delajo vsepovsod po svetu s pomočjo poslatništva in konzulatov. Tak pospeševalni urad obstoja v Kairu za dežele ob Sredozemskem morju, sedaj pa se ustanovi tudi na Dunaju, kamor bo spadala tudi naša država.

Federalne rezervne banke za 1933 ne bodo izkazale dobička po plačilu statutarne dividende. Ta poslovni uspeh je pripisovati velikim odpisom v portfelju in pri poslopljih.

Borza

Dne 19. januarja.

Denar

Neizpremenjeni so ostali Amsterdam, Berlin, Curih in Trst, Popustili so Bruselj, London, Newyork in Praga. Narasel je le Pariz.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9.15, na zagrebški po 9.115 in na belorajski po 9.06. — Grški boni so notirali v Zagrebu 35—37 (35.50), v Belgradu pa 35.50—36.50 (36.50).

Zürich. Pariz 20.2925, London 16.16, Newyork 320.75, Bruselj 72, Milan 27.11, Madrid 42.75, Am-

sterdam 207.80, Berlin 122.55, Dunaj 72.95 (56.50), Stockholm 83.30, Kopenhagen 72.15, Praga 15.3550, Varšava 58.10, Atene 2.94, Carigrad 2.49, Bukarešta 3.05.

Ljubljana. Amsterdam 2302.07—2313.43, Berlin 1356.8—1367.6, Bruselj 797.46—801.4, Curih 1108.35—1113.85, London 179.30—180.90, Newyork 3530.50—3558.76, Pariz 224.88—226, Praga 170.12—170.98, Trst 300.01—302.41.

Promet na zagrebški borzi 50.290 Din.

Vrednostni papirji

Tendencja je oslabela posebno za vojno škodo. Promet je znašal na zagrebški borzi 1000 kom.

Ljubljana. 7% inv. pos. 56 den, agrarji 31 den, vojna škoda 280 den, begl. obv. 43 den, 8% Bler. pos. 39 den, 7% Bler. pos. 37 den, 7% pos. DHB 52 den, Kranj. ind. 250 bl.

Belgrad. Narodna banka 3.880 (3.940), Priv. agr. banka 236—237 (236.50, 234), 7% inv. pos. 58—60 (60, 58), agrarji 30—30.75 (30.50), vojna škoda 269—270 (275, 273), 6% begl. obv. 44—44.50 (45.25, 43.50), 8% Bler. pos. 42 bl., 7% Bler. pos. 38—38.50 (38), 7% pos. DHB 56 bl.

Zagreb. Državni vrednostni papirji: 7% inv. pos. 56 den, agrarji 28.30, vojna škoda 277—280 (277, 284), 2. 267—269 (269, 270), 3. 261—267, 4. 255—267, 6% begl. obv. 45—46.50, 8% Bler. pos. 39—40, 7% Bler. pos. 37—39.50 (37) — Devize: Narodna banka 4.000 bl., Priv. agr. banka 234—236, Sečarana Osjek 120—130, Impex 50 den, Trboveljska 90—100.

Žitni trg

Položaj za pšenico in moko je neizpremenjen pri popolnem mrtvilu. Koruza se živahno trguje za izvoz, cene pa neizpremenjene. V ostalem so cene naslednje v producerskih krajih: pšenica ban. 95—97.50, moka 0g 185—195, koruza umetno sušena 72.50—75 po postajli, več kot času primerno suha bar. za mletev 90—92.50, oves bar. semenski 65—67.50, rž prekmurska 82.50—85, ječmen zimski 65—67.50, spomladni 70—72.50, otrobi drobnji 60—65, debeli 75—80. V petek in soboto novosadska borza ne dela radi pravoslavnih praznikov.

Živina

Ptujski sejmi. V torek, 16. t. m. je bil v Ptuj konjski in goveji sejem, ki je bil razmeroma slabo založen, pač pa je bila kupčija precej živahna. Prignanih je bilo 368 glav živine in sicer 81 konjev, 127 krav, 60 telic, 79 volov in 21 bikov. Povprečne cene za kg žive teže so bile: krave 2.50—3.50, telice 3.50—4.25, voli 3—4, bikovi istotako 304. Konji 750—2360 Din. Prodalo se je 186 komadov Svinjski sejem v sredo, 17. t. m. je imel zalogo 125 rilcev, od teh je bilo prodanih 58. Cene za kg žive teže in sicer prolenki 6—7, polmastne 7—8, mastne 8, prasci po kakovosti 6 do 12 mesecev stari 125—150 Din. — Konjski in goveji sejmi se vršijo tudi v tekočem letu vsaki prvi in tretji torek v mesecu, svinjski pa vsako sredo. Ako pade na dan sejma praznik, se vrši sejem naslednjega dne po prazniku.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 19. jan.: 11.00 Posavje II. (Josip Lapajne); 12.15 Naše vojaške godbe igrajo na ploščah; 12.45 Poročila; 13.00 Kvarleti in okteti pojo v reprod. glasbi; 18.00 Bratis, zdaj stopimo v kolo (reproducirana glasba) 18.30 Sokolsko predavanje 19.00 Pogovor s poslušalci (Prezeli) 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka); 20.00 Wagnerjev večer, izvajata ga. Maršec-Olupova in g. Maršec; 20.45 Radio jazz. Vmes poje slagerje Mirko Jelac in 22.00 Čas, poročila in Radio orkester.

Sobota, 20. januarja: 12.15 Baletna glasba na ploščah 12.45 Poročila 13.00 Čas. Za vsakega nekaj (pester reproduciran koncert) 18.00 Reproduciran koncert slavni tenoristov 18.30 Dolenški šaljevec (Viktor Pirnat) 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber) 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 20.00 Lahka glasba, radio orkester 20.45 Kuplete poje g. Brandsteter 21.15 Samospeli gdene Anice Kristanove 21.45 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi:

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se piše tako pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Stroj za mešanje betona

v brezhibnem stanju proti takojšnji gotovini kupim. Ponudbe z označbo modela in navedbe cene na upravnništvo Slovenca pod »Stroj« št. 478.

Službe iščejo

Vrtnar

samski, s petnajstletno prakso, išče stalno službo. Nastopi lahko s 1. februarjem ali marcem. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 537. (a)

Dobra šivilja

zmožna finejšega in vsakega preprostejšega šivanja — gre takoj šivat na dom. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobra šivilja« št. 551. (a)

Zasluzek

Po nizki ceni se izdeluje ročno delo perila (šitkanje). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 539. (z)

Denar

Zamenjam

hranilno knjižico Zadrugne gospodarske banke — podružnice Maribor s 25 tisoč dinarji za hranilno knjižico Posojilnice Narodni dom, Maribor. Ponudbe pod »25.000« Amalija Petrin, Ribnica na Pohorju.

Objave

Pozor inserentil

Prosimo, da pridejo p. n. inserenti takoj po sledeče ponudbe: »Akademik«, »Dober zaslužek«, »Elegantno«, »Fiat 501«, »Parcela 1162«, »Ljubljana«, »Stalno 412«, »Treznost«, »Varčnost«, »Župnišče«.

Stanovanja

ISČEJO:

Stanovanje

tri- in enosobno — iščem blizu glavnega kolodvora. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurno plačilo« št. 555. (c)

ODDAJO:

Prazno sobo

parket, elektrika, I. nadstropje, oddam. Starotova ulica 31, Trnovo. (s)

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

Sočutno je pogledaval profesor moje rdeče roke, ki so držale ledenomrzlo vedro.

»Pismo za profesorja Weidleja? Dobro, prinesem vam ga tja, ko bom dodelala!«

Usleda sem se na tapčan in hotela pisati. Toda kaj? Da me zebe, da stradamo ali da se včasih otožno spominjam dobe, ki je zdaj zame izgubljena mladost? Zdaj naj mu pišem, ko sem v revščini in bedi? Ne!

Svinčnik mi pade iz roke, pograbilim vedro in grem zopet na kolodvor po vodo.

17. decembra 1919.

Danes je bilo zopet dosti dela. Najprej sem pohitela k Čehom in zamenjala sledkor, zmetek in zdrob. Potem sem skuhala kosilo, oprala perilo, šla v knjižnico, nato na vseučilišče; zvečer sem oskrbela samovar, krpala perilo, učila Vasjko in zdaj sem končno sama z dnevnikom. O tebi bom pisala, ubogi Vadim... Zakaj si moral od mene, zakaj si me moral pustiti samo? Ali naj vse življenje mine brez veselja, brez ljubezni? — — —

Proti večeru, ko se je začelo že mračiti, je prišla beračica pod okno, potrkala obotavno na okno in prosila jesti; v naročju je imela otroka, mršavega, bledlega, bornega. Ko je mati jedla, sem ga vzela v naročje. Bil je deček kakih osmih mesecev. Tenke ročice so se me oklenile krog vratu, glavico mi je pritisnil k licu. To me je genilo v dno duše. Vso svojo znanost, vse bi dala za srečo, da bi smela imeti takega otroka.

KER DNEVNIK

SLOVENEČ

ČITA VSAK IMAJO NJEGA

Mali oglasi

NATVEČI USPEH!

Dobra knjižga je dober tovariš!

P. Mavricij Terašev knjige:

Za visokim ciljem

Pri studencih zdravia in moči

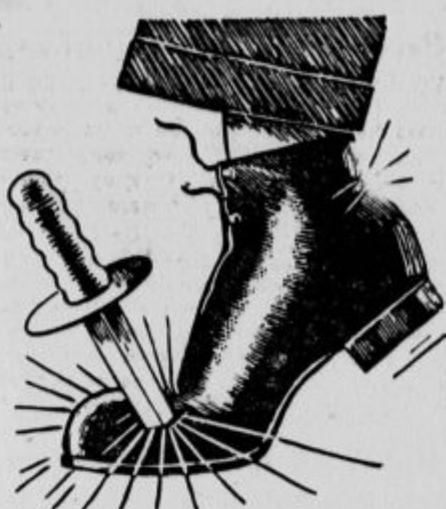
Po stezah resnične popolnosti

naj bi krasile vsako knjižnico

V prvi knjigi nam pisatelj slika pota in ovire krščanskega življenja. — V drugi nam nudi sredstva za pravo bogoljubno življenje. — V tretji pa nas navaja k nednaravnim krepostim, ki so vrhunec krščanske popolnosti. — Knjige so lepo opremljene ter stanejo nevezane vsak zvezek 24 Din. — Dobe se pri:

H. Ničman — Ljubljana. Kopitarjeva ulica št. 2

Kurja očesa kl bodejo

Odstraniena v 3 minutah brez bolečin, brez rezanja, brez ostrih kemikalij

Ne režite nikdar kurjih oces in ne izpostavljajte se nevarnosti zastrupljenja krvi, ker se lahko gotovo, hitro, lahko in brez bolečin rešite tudi najhujših kurjih oces. Pomočite svoje noge v vročo vodo, v katero ste vsuli polno pest Saltrat Rodella. Te močne zdravilne soli prodro do korenin kurjih oces. Bolečine takoj prenehajo. Kurja očesa se tako omehčajo, da jih lahko s prsti odstranite s korenino vred. Sproščeni kisik v tej mlečni Saltrat kopeli ublažuje bolne, utrujene in vnete noge. Odrgnjena mesta so zaceljena. Otekline izginejo. Oski čevlji se nosijo z lahkoto. Hoja nam je v veselje.

Te zdravilne soli lahko dobite v vseh parfumerijah, drogerijah in lekarnah.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

SALDA-KONTE

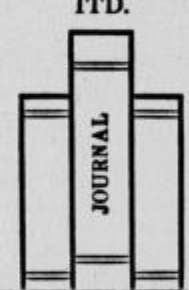
STRACE - JOURNALE

SOLSKJE ZVEZKE - MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE

ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

»Kako srečni ste, da imate otroka!« sem rekla beračici.

»Pa nimam ničesar, da bi mu dala jesti!« se je žalostno nasmehnila.

20. decembra 1919.

Vsak dan grem na kolodvor, da študiram za izpit iz nove filozofije. Tam je vsaj svetlo in toplo; na hrup in dirandaj se navadiš in še celo na to, da ti ljudje neprestano stopajo na noge.

Na kolodvoru slišiš vse, zveš vse. Grozno je, neprijetno! V vseh kotih si ljudje šušljajo, vsepovsod groza, strah, obup. Vse sile napnem, da se zberem za filozofijo, toda danes je zaman; kot bi se plazile temne pošasti skoz svetlo dvorano in vse napolnjevale s šušljanjem. In namesto, da si delam izpiske, čekam v zvezek besede, ki plavajo vse na okrog po ozračju.

»Čujte, čujte! Čehi so Kolčaka zaprli!«

»Ubogi Kolčak!«

»V Nižneudinsku so ga aretirali in zasramovali: francosko, angleško in bogve kakšno zastavico še so mu nalepili na okno železniškega voza, samo ruske ne sme več nositi!«

»Izdali so ga, umorili ga bodo!«

»Za božjo voljo! Kaj pa zaveznički? Ali morejo kaj takega dopustiti?«

»Zaveznički so nas tudi zapustili! Rusija je mrtva!«

Z grozničavimi očmi strdim v zvezek, ki sem vanj s tresočo se roko napisala besede, ki mi brne na ušesa...

Tedaj se dvigne moj sosed, mlad častnik, ki je najbrž na smrt bolan nepremično ležal poleg mene na tleh.

»Zakaj je šel od nas?« beblja s težkim jezikom. »Da je ostal pri nas, do zadnje kaplje krvi bi se z njim borili!«

Rad bi se popolnoma vzravnal, toda od slabosti omahne nazaj in s pojemajočim glasom momlja:

»Kolčak, Kolčak prihaja! Konji dirjajo! Vstani! Rusija maršira!«

Groza me popade, skočim kvišku, bežim proč, ne da bi se okrenila, in hitim domov ob temnih valovih Angare. In za menoj zveni: Rusija maršira! Rusija maršira!

Da, Rusija maršira!... V pogubo, v smrt!

21. decembra 1919.

Danes zvečer smo šele zvedeli točneje podrobnosti o aretaciji Kolčaka. Čehi so ga enostavno prodali boljševikom in Janin je na vse molčal. (Janin je bil francoski general, vrhovni poveljnik ententinih čet v Sibiriji.)

Ko sem zopet na kolodvoru postopala med vozovi, sem slišala, ko je delavec, ki je mazal očišče, pripovedoval svojemu tovarišu:

»Da, dragi moj, njegov vlak smo ustavili v Čerjomhovu in hoteli smo mu razbiti bučo s kamni, pa nam niso pustili. To smo pa le dosegli, da ga straži naša rdeča straža! Zdej nam golobček več ne uide!«

»Kje pa je zdaj njegov vlak?« je vprašal drugi.

»Tamele!«

Pogledala sem v smer, kamor je kazala delavčeva roka. Bil je slepi tir, kjer je stal vlak, sestavljen iz nekaj osebnih voz. Hitro sem šla tja, rada bi vsaj enkrat videla moža, ki nas je hotel rešiti, ki smo mu zaupali svojo usodo, ki smo zanj šli v Sibirijo...

Res, tam ob oknu, ki je bilo okrašeno z zastavicami naših »prijateljev«, je stal mož, bled obraz je gledal vun, obraz mučenika. Nikoli ne pozabim tega obraza, dokler bom živa! Orel v kletki in okrog njega liki gnjusne zapljunkarice,

pisane, bleščeče zastave Francozov, Angležev, Japoncev, Čehov in Amerikancev...

Mrko je strmel pred se na kupe snega, ki so ležali med tiri. Strahotna tišina je vladala vso okrog, tišina obupa, smrti. Vedela sem: Kolčak mora umreti, in on je tudi vedel. In vem: z njim umrje junak...

»Kam pa, kam?« nenadno zakriči nad mano delavec v črnem polkožu, za pasom je imel sablj, v roki velik revolver. »Ali se mi poberel takoj? A?« Preteče se mi je blizal.

Počasi, žalostna sem šla domov.

22. decembra 1919.

Ob štirih sem videla sprevoz, ki so v njem gnali Kolčaka po ulicah; takoj sem ga prepoznala po bledem obrazu in stisnjenih ustnicah. Kam ga vodijo? Čehov ni bilo zraven; eksportirali so ga »tovarišiči«; obrazi so jim žareli od veselja in zadovoljenja. Tako so pač peljali Kristusa na Golgota, sem mislila nehote. Eskorta ni vzbujala dosti pozornosti, saj jih je bilo v zadnjih časih toliko aretiranih. Kam ga peljejo? Kaj bodo napravili z njim?

Kolčak je mirno korakel, z umerjenimi koraki, v pobešenih ustnih kotih se je izražala zagrjenost in prezir. Častnik, ki je šel mimo, mu je salutiral, Kolčak se je zahvalil, ne da bi se mu spremenil obraz. Šla sem za sprevozom nekaj minut, dokler mi ni nekdo iz eskorte zakričal: »Nazaj, če ne...!«

Božič. Pred letom so nas Beli rešili Rdečih, ki so zavzeli naše mesto; kdo danes naredi to čudo? Mati sedi ob lesenem tapčanu v kožuhi in glavo ima ovito z ruto. Zunaj vlada sibirski mrz in v naši sobi je le malo toplote.

»Ta dan smo se vedno šeli pri starem očetu, vsi sorodniki, 56 oseb! Kje so zdaj,« vprašuje mati tiho in joče.